

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSFORORDNING (EF) nr. 883/2004

2015/EØS/76/05

av 29. april 2004

om koordinering av trygdeordninger(*)

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 42 og 308,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen, framlagt etter samråd med partene i arbeidslivet og Den administrative kommisjon for trygd for vandrearbeidere⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité⁽²⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251⁽³⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

1) Reglene om koordinering av nasjonale trygdeordninger faller innenfor rammen av den frie bevegelighet for personer og bør bidra til å forbedre menneskers levestandard og arbeidsvilkår.

2) I traktaten er det bare artikkel 308 som gir myndighet til å iverksette egnede tiltak på trygdeområdet for andre personer enn arbeidstakere.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EUT L 166 av 30.4.2004 (rettet ved korrigerendum i EUT L 200 av 7.6.2004), s. 1, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 76/2011 av 1. juli 2011 om endring av EØS-avtalens vedlegg VI (Trygd) og protokoll 37, se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 54 av 6.10.2011, s. 46.

⁽¹⁾ EFT C 38 av 12.2.1999, s. 10.

⁽²⁾ EFT C 75 av 15.3.2000, s. 29.

⁽³⁾ Europaparlamentsuttalelse av 3. september 2003 (ennå ikke offentliggjort i EUT). Rådets felles holdning av 26. januar 2004 (EUT C 79 E av 30.3.2004, s. 15) og Europaparlamentets holdning av 20. april 2004 (ennå ikke offentliggjort i EUT). Rådsbeslutning av 26. april 2004.

3) Rådsforordning (EØF) nr. 1408/71 av 14. juni 1971 om anvendelse av trygdeordninger på arbeidstakere, selvstendig næringsdrivende og deres familiemedlemmer som flytter innenfor Fellesskapet⁽⁴⁾ er endret og ajourført en rekke ganger for å ta hensyn både til utviklingen på fellesskapsplan, herunder dommer avsagt ved Domstolen, og til lovendringer på nasjonalt plan. Slike faktorer har bidratt til at Fellesskapets koordineringsregler er blitt kompliserte og omstendelige. For å nå målet om fri bevegelighet for personer er det derfor helt nødvendig at disse reglene erstattes og samtidig moderniseres og forenkles.

4) Det er nødvendig å respektere særtrekkene i nasjonal trygdlovgivning og kun utarbeide et system for koordinering.

5) Innenfor rammen av denne koordineringen må de berørte personer sikres likebehandling innenfor Fellesskapet etter de ulike nasjonale lovgivninger.

6) Den nære sammenhengen mellom trygdlovgivningen og de avtalebestemmelser som utfyller eller erstatter denne lovgivningen, og som ved offentlige myndigheters vedtak er blitt obligatoriske eller har fått utvidet sitt virkeområde, kan tilsa at det skal kreves samme beskyttelse med hensyn til anvendelsen av disse bestemmelser som den beskyttelse som gis ved denne forordning. Som et første skritt kan det foretas en evaluering av erfaringene fra medlemsstater som har gitt melding om slike ordninger.

⁽⁴⁾ EFT L 149 av 5.7.1971, s. 2. Forordningen sist endret ved europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1386/2001 (EFT L 187 av 10.7.2001, s. 1).

- 7) Fordi det er betydelige forskjeller i nasjonal lovgivning med hensyn til hvilke personer som omfattes, vil det være best å legge til grunn et prinsipp om at denne forordning skal få anvendelse på statsborgere i en medlemsstat, på statsløse personer og flyktninger som er bosatt på en medlemsstats territorium og som er eller har vært undergitt en eller flere medlemsstaters trygdelovgivning, og på deres familiemedlemmer og etterlatte.
- 8) Det generelle prinsippet om likebehandling er særlig viktig for arbeidstakere som ikke er bosatt i medlemsstaten der de arbeider, herunder grensarbeidere.
- 9) Domstolen har ved flere anledninger uttalt seg om muligheten for likebehandling av ytelser, inntekter og faktiske forhold. Dette prinsippet bør uttrykkelig innføres og videreutvikles, samtidig som det tas hensyn til innholdet og intensjonen i rettsavgjørelser.
- 10) Prinsippet om å behandle bestemte faktiske forhold eller hendelser inntruffet på en annen medlemsstats territorium som om de hadde funnet sted på territoriet til den medlemsstat hvis lovgivning får anvendelse, må imidlertid ikke påvirke prinsippet om at trygdetid, tid med lønnet arbeid, tid med selvstendig virksomhet eller botid som er tilbakelagt etter en annen medlemsstats lovgivning, skal legges sammen med den tid som er tilbakelagt etter den kompetente medlemsstats lovgivning. Tid som er tilbakelagt etter en annen medlemsstats lovgivning, bør derfor utelukkende tas med i betraktning ved anvendelse av prinsippet om sammenlegging av tid.
- 11) Sidestilling av faktiske forhold eller hendelser som har funnet sted i én medlemsstat, kan ikke på noen måte føre til at en annen medlemsstat blir ansvarlig, eller til at dens lovgivning skal anvendes.
- 12) I lys av forholdsmessighetsprinsippet bør det sørges for at prinsippet om sidestilling av faktiske forhold eller hendelser ikke gir resultater som objektivt sett er urettmessige, eller som fører til sammenfall av ytelser av samme art for samme tidsrom.
- 13) Koordineringsreglene må sikre at personer som flytter innenfor Fellesskapet, samt deres familiemedlemmer og etterlatte, beholder rettigheter og fordeler som er opptjent og under opptjening.
- 14) Disse målene må særlig nås ved å legge sammen all den tid som i henhold de ulike nasjonale lovgivninger tas i betraktning for å få og beholde retten til ytelser og for å beregne ytelsesbeløpet, og ved å gi ytelser til de persongrupper som omfattes av denne forordning.
- 15) Personer som flytter innenfor Fellesskapet, bør være undergitt trygdeordningen i bare én medlemsstat for å unngå samtidig anvendelse av flere nasjonale lovgivninger og de vanskeligheter som kan oppstå som en følge av dette.
- 16) Innenfor Fellesskapet kan det i prinsippet ikke forsvares at trygderettigheter skal gjøres avhengige av den berørte personens bosted. I enkelte tilfeller, særlig ved særlige ytelser knyttet til personens økonomiske og sosiale situasjon, kan bostedet likevel tas med i betraktningen.
- 17) For best mulig å kunne sikre likebehandling av alle personer som er i arbeid på en medlemsstats territorium, bør det fastsettes at gjeldende lovgivning som en hovedregel skal være lovgivningen i medlemsstaten der den berørte personen utfører lønnet arbeid eller driver selvstendig virksomhet.
- 18) I bestemte situasjoner som berettiger andre anvendelseskriterier, må denne hovedregelen fravikes.
- 19) I enkelte tilfeller kan ytelser til mor ved svangerskap og fødsel og tilsvarende ytelser til far oppbæres av moren eller faren, og ettersom disse ytelser for fars vedkommende er forskjellige fra foreldreytelser og kan sidestilles med mors ytelser ved svangerskap og fødsel i snever forstand, ved at de gis under de første månedene av det nyfødte barnets liv, bør ytelser til mor ved svangerskap og fødsel og tilsvarende ytelser til far reguleres sammen.
- 20) Når det gjelder ytelser ved sykdom og ytelser til mor ved svangerskap og fødsel og tilsvarende ytelser til far, bør medlemmer i trygdeordningen og deres familiemedlemmer som bor eller oppholder seg i en annen medlemsstat enn den kompetente medlemsstat, gis beskyttelse.
- 21) Bestemmelsene om ytelser ved sykdom og ytelser til mor ved svangerskap og fødsel og tilsvarende ytelser til far, er utarbeidet i lys av Domstolens rettspraksis. Bestemmelsene om forhåndstillatelse er blitt bedre ved at de tar hensyn til Domstolens avgjørelser på området.
- 22) Den spesielle situasjonen for pensjonister og personer som fremmer krav om pensjon, og medlemmer av deres familie, gjør det nødvendig med bestemmelser om syketrygd som er tilpasset denne situasjonen.

- 23) Fordi det er forskjeller mellom de ulike nasjonale ordningene, bør medlemsstatene om mulig fastsette at medlemmer av grensearbeideres familie kan få medisinsk behandling i medlemsstaten der grensearbeideren utøver sin aktivitet.
- 24) Det må fastsettes særlige bestemmelser for å hindre sammenfall av natural- og kontantytelser ved sykdom når de er av samme art som de ytelser som er omhandlet i dommene avsagt av Domstolen i sak C-215/99 *Jauch* og i sak C-160/96 *Molenaar*, forutsatt at ytelsene dekker samme risiko.
- 25) Med hensyn til ytelser ved yrkesskader og yrkessykdommer bør det, for å kunne gi beskyttelse, fastsettes bestemmelser som regulerer situasjonen for personer som bor eller oppholder seg i en annen medlemsstat enn den kompetente medlemsstat.
- 26) Når det gjelder ytelser ved uførhet, bør det utarbeides et system for koordinering som respekterer særtrekkene i nasjonal lovgivning, særlig med hensyn til anerkjennelse av uførhet og forverret uførhet.
- 27) Det må utarbeides en ordning for tilståelse av ytelser ved alder og ytelser til etterlatte når den berørte personen har vært undergitt en eller flere medlemsstaters lovgivning.
- 28) Det er nødvendig å fastsette pensjonsbeløpet som er beregnet etter metoden med sammenlegging av tid og pro rata-beregning, og som er sikret ved fellesskapsretten, når anvendelsen av nasjonal lovgivning, herunder regler om reduksjon, midlertidig stans eller bortfall av ytelser, er mindre gunstig enn ovennevnte metode.
- 29) For å beskytte vandrearbeidere og deres etterlatte mot en altfor streng anvendelse av nasjonale regler om reduksjon, midlertidig stans eller bortfall av ytelser, må det tas inn bestemmelser som setter klare grenser for anvendelsen av disse reglene.
- 30) Som Domstolen gjentatte ganger har fastslått, anses Rådet ikke berettiget til å vedta regler som pålegger begrensninger ved sammenfall av to eller flere pensjoner som er opptjent i ulike medlemsstater, gjennom å redusere pensjonsbeløpet som utelukkende er opptjent i henhold til nasjonal lovgivning.
- 31) Ifølge Domstolen er det nasjonal lovgiver som skal vedta slike regler, og det er opp til fellesskapslovgiveren å fastsette grensene for anvendelsen av nasjonale bestemmelser om reduksjon, midlertidig stans eller bortfall.
- 32) For å fremme arbeidstakernes mobilitet er det særlig på sin plass å gjøre det enklere å søke arbeid i de ulike medlemsstater. Det er derfor nødvendig å sikre en tettere og mer effektiv koordinering mellom ordningene for arbeidsløshetsstrygd og arbeidsformidlingene i alle medlemsstater.
- 33) Lovfestede ordninger for tidligpensjonering må inngå som del av denne forordnings virkeområde for å sikre likebehandling og mulighet for eksport av ytelser ved tidligpensjonering samt tilståelse av familieytelser og helseytelser for den berørte personen, i samsvar med bestemmelsene i denne forordning. Regelen om sammenlegging av tid bør imidlertid ikke tas inn, ettersom svært få medlemsstater har lovfestede ordninger for tidligpensjonering.
- 34) Ettersom familieytelser dekker et svært bredt felt og gir beskyttelse både i såkalt klassiske situasjoner og i mer spesifikke situasjoner, og den sistnevnte typen er omhandlet i dommer avsagt av Domstolen i de forente sakene C-245/94 og C-312/94 *Hoever og Zachow* samt i sak C-275/96 *Kuusijärvi*, er det nødvendig å regulere alle slike ytelser.
- 35) For å unngå uberettiget sammenfall av ytelser må det fastsettes prioriteringsregler ved sammenfall av rett til familieytelser etter lovgivningen i den kompetente medlemsstat og etter lovgivningen i familiemedlemmenes bostedsstat.
- 36) Bidragsforskudd er forskudd på underholdsbidrag som kan kreves tilbakebetalt, og som skal kompensere for at en forelder unnlater å oppfylle sin lovfestede plikt til å betale underhold for sitt eget barn, som er en plikt utledet av familieretten. Slike forskudd bør derfor ikke anses som en direkte ytelse som inngår i den samlede støtten til familien. Samordningsreglene bør på denne bakgrunn ikke få anvendelse på slike underholdsbidrag.
- 37) Som Domstolen gjentatte ganger har uttalt, må bestemmelser som fraviker prinsippet om at trygdeytelser kan eksporteres, gis en streng fortolkning. Dette innebærer at de får anvendelse bare på ytelser som oppfyller nærmere angitte vilkår. Det følger av dette at avdeling III kapittel 9 i denne forordning får anvendelse bare på ytelser som er både særytelser og ikke-avgiftsbaserte ytelser, og som er oppført i vedlegg X til denne forordning.

- 38) Det må opprettes en administrativ kommisjon bestående av én regjeringsrepresentant for hver medlemsstat, som særlig har til oppgave å behandle alle administrative spørsmål eller fortolkningsspørsmål som oppstår i forbindelse med bestemmelsene i denne forordning, og å fremme det videre samarbeidet mellom medlemsstatene.
- 39) Det har vist seg at utviklingen og bruken av databehandlingstjenester for informasjonsutveksling krever at det opprettes en teknisk komité under Den administrative kommisjons ledelse, med et særlig ansvar for databehandling.
- 40) Bruken av databehandlingstjenester til utveksling av data mellom institusjonene krever bestemmelser som sikrer at dokumenter som utveksles eller leveres elektronisk, godtas som likeverdige med papirversjoner. Slik utveksling skal skje i samsvar med fellesskapsbestemmelsene om beskyttelse av fysiske personer i forbindelse med behandling og fri utveksling av personopplysninger.
- 41) For å gjøre det lettere å anvende koordineringsreglene må det fastsettes særlige bestemmelser tilpasset særtrekkene i de nasjonale lovgivninger.
- 42) I tråd med forholdsmessighetsprinsippet og i samsvar med forutsetningen for å utvide denne forordning til å omfatte alle borgere i Den europeiske union, og for å finne en løsning som tar hensyn til enhver begrensning som kan være forbundet med særtrekk i ordninger basert på bosted, er det ansett som hensiktsmessig med et særlig unntak for Danmark ved å tilføye punktet «DANMARK» i vedlegg XI, som er begrenset til rett til sosialpensjon utelukkende for den nye kategorien av ikke-yrkesaktive personer som nå omfattes av denne forordning, ut fra særtrekkene i den danske ordningen og ut fra det faktum at disse pensjonene kan eksporteres etter ti års botid i henhold til gjeldende dansk lovgivning (pensjonsloven).
- 43) I tråd med prinsippet om likebehandling er det ansett som hensiktsmessig med et særlig unntak for Finland ved å tilføye punktet «FINLAND» i vedlegg XI, som er begrenset til bostedsbaserte nasjonale pensjoner, ut fra særtrekkene i finsk trygdelovgivning, som har som mål å sikre at den nasjonale pensjonen ikke kan være lavere enn den nasjonale pensjonen som ville blitt resultatet dersom all trygdetid tilbakelagt i en hvilken som helst medlemsstat, var tilbakelagt i Finland.
- 44) Det må innføres en ny forordning for å oppheve forordning (EØF) nr. 1408/71. Forordning (EØF) nr. 1408/71 må

imidlertid av hensyn til rettssikkerheten forbli i kraft og fortsatt ha rettsvirkning med hensyn til enkelte av Fellesskapets rettsakter og avtaler der Fellesskapet er part.

- 45) Ettersom målet for det foreslåtte tiltak, som er koordineringstiltak for å sikre at retten til fri bevegelighet for personer kan utøves på en effektiv måte, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og derfor på grunn av tiltakets omfang og virkninger bedre kan nås på fellesskapsplan, kan Fellesskapet treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i traktatens artikkel 5. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går denne forordning ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå dette målet —

VEDTATT DENNE FORORDNING:

AVDELING I

ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Artikkel 1

Definisjoner

I denne forordning menes med:

- a) «lønnet arbeid» enhver aktivitet eller tilsvarende beskjeftigelse som betraktes som lønnet arbeid etter trygdelovgivningen i medlemsstaten der denne aktivitet eller tilsvarende beskjeftigelse finner sted,
- b) «selvstendig virksomhet» enhver aktivitet eller tilsvarende beskjeftigelse som betraktes som selvstendig virksomhet etter trygdelovgivningen i medlemsstaten der denne aktivitet eller tilsvarende beskjeftigelse finner sted,
- c) «medlem i trygdeordningen», i forbindelse med de deler av trygdesystemet som omfattes av avdeling III kapittel 1 og 3, en person som oppfyller vilkårene for rett til ytelser etter lovgivningen i den kompetente medlemsstat i henhold til avdeling II, idet det tas hensyn til bestemmelsene i denne forordning,
- d) «tjenestemann» en person som anses som tjenestemann eller er sidestilt med tjenestemann av medlemsstaten som forvaltningen han/hun er ansatt i, er underlagt,

- e) «særordning for tjenestemenn» en trygdeordning som skiller seg fra den generelle trygdeordningen for arbeidstakere i den berørte medlemsstat, og som omfatter alle eller bestemte kategorier av tjenestemenn,
- f) «grensearbeider» en person som utfører lønnet arbeid eller driver selvstendig virksomhet i en medlemsstat og er bosatt i en annen medlemsstat, som han/hun som regel reiser tilbake til daglig eller minst en gang i uken,
- g) «flyktning» en person som definert i artikkel 1 i konvensjonen om flyktnings stilling, undertegnet i Genève 28. juli 1951,
- h) «statsløs» en person som definert i artikkel 1 i konvensjonen om statsløses stilling, undertegnet i New York 28. september 1954,
- i) «familiemedlem»
1. i) en person som defineres eller anerkjennes som familiemedlem eller betegnes som husholdningsmedlem etter lovgivningen som ligger til grunn for ytelsene,
 - ii) med hensyn til naturalytelser i henhold til avdeling III kapittel 1 om ytelser ved sykdom og ytelser til mor ved svangerskap og fødsel og tilsvarende ytelser til far, en person som defineres eller anerkjennes som familiemedlem eller betegnes som husholdningsmedlem etter bostedsstatens lovgivning,
2. dersom den lovgivning som får anvendelse i henhold til nr. 1, ikke skiller mellom familiemedlemmer og andre som lovgivningen gjelder for, skal ektefelle, mindreårige barn og forsørgede barn som har nådd myndighetsalder, anses som familiemedlemmer,
 3. dersom en person, etter lovgivningen som får anvendelse i henhold til nr. 1 og 2, anses som et familiemedlem eller et husholdningsmedlem bare dersom han/hun bor sammen med den som er medlem i trygdeordningen eller er pensjonist, skal dette vilkåret anses oppfylt dersom han/hun i hovedsak forsørges av medlemmet i trygdeordningen eller pensjonisten,
- j) «bosted» stedet der en person til vanlig er bosatt,
- k) «opphold» midlertidig bosted,
- l) «lovgivning», for hver enkelt medlemsstat, lover, forskrifter og andre lovbestemmelser samt alle andre gjennomføringstiltak knyttet til de deler av trygdesystemet som omfattes av artikkel 3 nr. 1.
- Denne termen omfatter ikke andre avtalebestemmelser enn dem som skal oppfylle en forsikringsplikt etter de lover og forskrifter som er nevnt i foregående ledd, eller som ved offentlige myndigheters vedtak er blitt obligatoriske eller har fått utvidet sitt virkeområde, forutsatt at den berørte medlemsstat avgir en erklæring om dette som meddeles Europaparlamentets president og formannen for Rådet for Den europeiske union. Erklæringen skal kunngjøres i *Den europeiske unions tidende*,
- m) «kompetent myndighet», for hver enkelt medlemsstat, den eller de statsråder eller annen tilsvarende myndighet som har ansvar for trygdeordninger i hele eller deler av den berørte medlemsstat,
- n) «Den administrative kommisjon» den kommisjon som er omhandlet i artikkel 71,
- o) «gjennomføringsforordning» den forordning som er omhandlet i artikkel 89,
- p) «institusjon» for hver enkelt medlemsstat, det organ eller den myndighet som har ansvar for anvendelsen av hele eller deler av lovgivningen,
- q) «kompetent institusjon»
- i) institusjonen der den berørte personen har tryggedekning på det tidspunkt han/hun søker om en ytelse,
- eller
- ii) institusjonen der den berørte personen har rett til ytelser eller ville hatt rett til ytelser dersom han/hun eller ett eller flere medlemmer av hans/hennes familie var bosatt i medlemsstaten der institusjonen ligger,
- eller
- iii) institusjonen som er utpekt av den kompetente myndighet i den berørte medlemsstat,
- eller

- iv) dersom det gjelder en ordning som angår arbeidsgivers plikter med hensyn til ytelsene angitt i artikkel 3 nr. 1, enten arbeidsgiveren eller den berørte assurandør, eller om en slik ikke finnes, det organ eller den myndighet som er utpekt av den kompetente myndighet i den berørte medlemsstat,
- r) «institusjonen på bostedet» og «institusjonen på oppholdsstedet» henholdsvis den institusjon som er ansvarlig for å gi ytelser på stedet der den berørte personen er bosatt, og den institusjon som er ansvarlig for å gi ytelser på stedet der den berørte personen oppholder seg, i samsvar med den lovgivning institusjonen anvender, eller dersom en slik institusjon ikke finnes, den institusjon som er utpekt av den kompetente myndighet i den berørte medlemsstat,
- s) «kompetent medlemsstat» medlemsstaten der den kompetente institusjon ligger,
- t) «trygdetid» tid med avgiftsinnbetaling, med lønnet arbeid eller med selvstendig virksomhet definert eller anerkjent som trygdetid etter lovgivningen den er tilbakelagt eller anses som tilbakelagt under, og all tid som sidestilles med slik tid, når den etter nevnte lovgivning anses som sidestilt med trygdetid,
- u) «tid med lønnet arbeid» eller «tid med selvstendig virksomhet» tid definert eller anerkjent som slik tid etter lovgivningen den er tilbakelagt under, og all tid som sidestilles med slik tid, når den etter nevnte lovgivning anses som sidestilt med tid med lønnet arbeid eller tid med selvstendig virksomhet,
- v) «botid» tid definert eller anerkjent som botid etter lovgivningen den er tilbakelagt eller anses som tilbakelagt under,
- w) «pensjon» ikke bare pensjoner, men også engangsytelser som kan utbetales i stedet for pensjoner, utbetalinger i form av refusjon av innbetalte avgifter og, med forbehold for bestemmelsene i avdeling III, forhøyelser gjennom reguleringer eller tilleggsbidrag,
- x) «ytelse ved tidligpensjonering» alle kontantytelser, bortsett fra ytelser ved arbeidsløshet eller førtidige ytelser ved alder, som fra en bestemt alder gis til arbeidstakere som har redusert, eller på permanent eller midlertidig basis innstilt, sin yrkesaktivitet, fram til tidspunktet da de har rett til alderspensjon eller førtidspensjon, og som ikke forutsetter at den berørte personen registreres som arbeidssøker i den kompetente stat. Med «førtidig ytelse ved alder» menes en ytelse som gis før vanlig pensjonsalder, og som enten utbetales også etter denne alder, eller erstattes med en annen ytelse ved alder,
- y) «gravferdshjelp» engangsutbetaling ved dødsfall, unntatt engangsytelser som omhandlet i bokstav w),
- z) «familieytelse» alle naturalytelser eller kontantytelser til dekning av familieutgifter, unntatt bidragsforskudd og særlige stønader ved fødsel og adopsjon nevnt i vedlegg I.

Artikkel 2

Personer som omfattes

1. Denne forordning får anvendelse på statsborgere i en medlemsstat, på statsløse personer og flyktninger som er bosatt i en medlemsstat og som er eller har vært undergitt en eller flere medlemsstaters lovgivning, og på deres familiemedlemmer og etterlatte.
2. Den skal også få anvendelse på etterlatte etter personer som har vært undergitt en eller flere medlemsstaters lovgivning, uansett nasjonalitet, når de etterlatte er statsborgere i en medlemsstat eller statsløse eller flyktninger bosatt i en medlemsstat.

Artikkel 3

Områder som omfattes

1. Denne forordning får anvendelse på all lovgivning om følgende deler av trygdesystemet:
 - a) ytelser ved sykdom,
 - b) ytelser til mor ved svangerskap og fødsel og tilsvarende ytelser til far,
 - c) ytelser ved uførhet,
 - d) ytelser ved alder,
 - e) ytelser til etterlatte,
 - f) ytelser ved yrkesskade og yrkessykdom,
 - g) gravferdshjelp,
 - h) ytelser ved arbeidsløshet,
 - i) ytelser ved tidligpensjonering,
 - j) familieytelser.

2. Med mindre det er fastsatt noe annet i vedlegg XI, får denne forordning anvendelse på generelle og særlige trygdeordninger, enten de er avgiftsbaserte eller ikke, og på ordninger knyttet til arbeidsgivers eller skipsreders plikter.

3. Denne forordning får også anvendelse på særlige, ikke-avgiftsbaserte kontantytelser som omfattes av artikkel 70.

4. Bestemmelsene i avdeling III i denne forordning skal imidlertid ikke berøre en medlemsstats lovbestemmelser om en skipsreders plikter.

5. Denne forordning får ikke anvendelse på sosialhjelp og medisinsk hjelp eller på ordninger med ytelser til ofre for krig eller følger av krig.

Artikkel 4

Likebehandling

Med mindre det er fastsatt noe annet i denne forordning, skal personer som omfattes av denne forordning, ha de samme rettigheter og plikter etter en medlemsstats lovgivning som denne medlemsstats borgere.

Artikkel 5

Likebehandling med hensyn til ytelser, inntekter, faktiske forhold eller hendelser

Med mindre det er bestemt noe annet i denne forordning, og på bakgrunn av de særlige gjennomføringsbestemmelser som er fastsatt, får følgende anvendelse:

- a) når mottak av trygdeytelser og andre inntekter har visse rettsvirkninger etter den kompetente medlemsstats lovgivning, skal de relevante bestemmelser i denne lovgivning også få anvendelse på mottak av tilsvarende ytelser etter en annen medlemsstats lovgivning eller på inntekter i en annen medlemsstat,
- b) når visse faktiske forhold eller hendelser gir rettsvirkninger etter den kompetente medlemsstats lovgivning, skal denne medlemsstat ta hensyn til tilsvarende faktiske forhold eller hendelser som inntreffer i en annen medlemsstat, som om de hadde funnet sted på dens eget territorium.

Artikkel 6

Sammenlegging av tid

Med mindre det er fastsatt noe annet i denne forordning, skal den kompetente institusjon i en medlemsstat hvis lovgivning setter tilbakelagt trygdetid, tid med lønnet arbeid, tid med selvstendig virksomhet eller botid som et vilkår for

— å oppnå, beholde eller få tilbake rett til ytelser, eller for at denne rettighet skal ha en viss varighet,

— å få lovfestet tryggedekning,

eller

— å få adgang til eller fritak for pliktig trygd, frivillig trygd eller frivillig fortsatt trygd,

i den utstrekning det er nødvendig ta hensyn til trygdetid, tid med lønnet arbeid, tid med selvstendig virksomhet eller botid som er tilbakelagt etter en annen medlemsstats lovgivning, som om dette var tid tilbakelagt etter lovgivningen den anvender.

Artikkel 7

Opphevelse av bostedskrav

Med mindre det er fastsatt noe annet i denne lovgivning, skal kontantytelser som utbetales etter en eller flere medlemsstaters lovgivning eller etter denne forordning, ikke reduseres, endres, midlertidig stanses, bortfalle eller beslaglegges som følge av at mottakeren eller medlemmer av hans/hennes familie er bosatt i en annen medlemsstat enn medlemsstaten der institusjonen som har ansvar for å gi ytelsene, ligger.

Artikkel 8

Forholdet mellom denne forordning og andre koordineringsinstrumenter

1. Innenfor sitt virkeområde skal denne forordning erstatte enhver trygdeavtale som gjelder mellom medlemsstatene. Visse bestemmelser i trygdeavtaler som medlemsstatene har inngått før tidspunktet for gjennomføring av denne forordning, får imidlertid fortsatt anvendelse, forutsatt at de er gunstigere for mottakerne eller skyldes konkrete historiske omstendigheter og har tidsbegrenset virkning. For at disse bestemmelsene fortsatt skal få anvendelse, skal de oppføres i vedlegg II. Dersom enkelte av disse bestemmelsene av objektive grunner ikke kan utvides til å gjelde alle personer som omfattes av denne forordning, skal dette oppgis.

2. To eller flere medlemsstater kan, dersom det er behov for det, inngå avtaler med hverandre basert på prinsippene i denne forordning og i tråd med dens intensjoner.

Artikkel 9

Erklæringer fra medlemsstatene om denne forordnings virkeområde

1. Medlemsstatene skal underrette Kommissjonen for De europeiske fellesskap skriftlig om erklæringer som nevnt i artikkel 1 bokstav l), lovgivning og ordninger som nevnt i artikkel 3, inngåtte avtaler som nevnt i artikkel 8 nr. 2 og minsteytelser som nevnt i artikkel 58 samt om senere, vesentlige endringer. I underretningen skal det opplyses om hvilken dato de aktuelle lover og ordninger er trådt i kraft eller, ved erklæringer som nevnt i artikkel 1 bokstav l), hvilken dato denne forordning får anvendelse på de ordninger som er oppført i medlemsstatenes erklæringer.

2. Meldingene skal hvert år legges fram for Kommissjonen for De europeiske fellesskap og kunngjøres i Den europeiske unions tidende.

Artikkel 10

Hindring av sammenfall av ytelser

Med mindre det er angitt noe annet, skal denne forordning verken gi eller opprettholde en rett til flere ytelser av samme art for ett og samme tidsrom med pliktig trygd.

AVDELING II

FASTSETTELSE AV HVILKEN LOVGIVNING SOM FÅR ANVENDELSE

Artikkel 11

Generelle regler

1. Personer som omfattes av denne forordning, skal være undergitt lovgivningen i bare én medlemsstat. Gjeldende lovgivning skal fastsettes i samsvar med bestemmelsene i denne avdeling.

2. I denne avdeling skal personer som mottar kontantytelser som følge av å ha utført lønnet arbeid eller drevet selvstendig virksomhet, anses å utøve en slik aktivitet. Dette får ikke anvendelse på uføre-, alders- eller etterlattepensjoner eller pensjoner i forbindelse med yrkesskader eller yrkessykdommer, eller på kontantytelser ved sykdom som dekker behandling i et ubegrenset tidsrom.

3. Med forbehold for artikkel 12–16

a) skal en person som utfører lønnet arbeid eller driver selvstendig virksomhet i en medlemsstat, være undergitt denne medlemsstats lovgivning,

b) skal en tjenestemann være undergitt lovgivningen i medlemsstaten som forvaltningen han/hun er ansatt i, er underlagt,

c) skal en person som i samsvar med artikkel 65 mottar ytelser ved arbeidsløshet etter bostedsstatens lovgivning, være undergitt den medlemsstatens lovgivning,

d) skal en person som er innkalt eller gjeninnkalt til militærtjeneste eller sivilarbeidertjeneste i en medlemsstat, være undergitt den medlemsstatens lovgivning,

e) skal enhver annen person som ikke omfattes av bokstav a)–d), være undergitt bostedsstatens lovgivning, uten at det berører andre bestemmelser i denne forordning som sikrer ham/henne ytelser etter en eller flere andre medlemsstaters lovgivning.

4. I denne avdeling skal lønnet arbeid eller selvstendig virksomhet som vanligvis utføres om bord på et skip til sjøs som seiler under en medlemsstats flagg, anses som en aktivitet som utføres i denne medlemsstat. En person som arbeider om bord på et skip som seiler under en medlemsstats flagg, og som lønnes for dette arbeidet av et foretak eller en person som har sitt forretningskontor i en annen medlemsstat, skal imidlertid være undergitt sistnevnte medlemsstats lovgivning dersom han/hun er bosatt i den staten. Det foretak eller den person som betaler lønnen, skal anses som arbeidsgiver ved anvendelse av nevnte lovgivning.

Artikkel 12

Særregler

1. En person som utfører lønnet arbeid i en medlemsstat for en arbeidsgiver som vanligvis driver virksomhet der, og som sendes av arbeidsgiveren til en annen medlemsstat for å utføre arbeid for arbeidsgiveren, skal fortsatt være undergitt førstnevnte medlemsstats lovgivning, forutsatt at arbeidet ikke forventes å vare mer enn 24 måneder, og at han/hun ikke er utsendt for å erstatte en annen person.

2. En person som vanligvis driver selvstendig virksomhet i en medlemsstat, og som reiser til en annen medlemsstat for å drive en liknende virksomhet, skal fortsatt være undergitt førstnevnte medlemsstats lovgivning, forutsatt at virksomheten ikke forventes å vare mer enn 24 måneder.

Artikkel 13

Aktiviteter i to eller flere medlemsstater

1. En person som vanligvis utfører lønnet arbeid i to eller flere medlemsstater, skal være undergitt

a) bostedsstatens lovgivning dersom han/hun utfører en vesentlig del av sitt arbeid i den medlemsstaten, eller dersom han/hun er ansatt i flere foretak eller hos flere arbeidsgivere som har sitt forretningskontor i forskjellige medlemsstater,

eller

b) lovgivningen i medlemsstaten der forretningskontoret eller forretningsstedet til foretaket eller arbeidsgiveren som har ansatt ham/henne, befinner seg, dersom han/hun ikke utfører en vesentlig del av sitt arbeid i bostedsstaten.

2. En person som vanligvis driver selvstendig virksomhet i to eller flere medlemsstater, skal være undergitt

a) bostedsstatens lovgivning dersom han/hun driver en vesentlig del av sin virksomhet i den medlemsstaten,

eller

b) lovgivningen i medlemsstaten der hovedtyngden av hans/hennes virksomhet befinner seg, dersom han/hun ikke er bosatt i en av medlemsstatene der han/hun driver en vesentlig del av sin virksomhet.

3. En person som vanligvis utfører lønnet arbeid og driver selvstendig virksomhet i forskjellige medlemsstater, skal være undergitt lovgivningen i medlemsstaten der han/hun utfører lønnet arbeid eller, dersom han/hun utfører slikt arbeid i to eller flere medlemsstater, lovgivningen som fastsettes i samsvar med nr. 1.

4. En person som er ansatt som tjenestemann i en medlemsstat, og som utfører lønnet arbeid og/eller driver selvstendig virksomhet i en eller flere medlemsstater, skal være undergitt lovgivningen i medlemsstaten som forvaltningen han/hun er ansatt i, er underlagt.

5. De personer som er nevnt i nr. 1–4, skal, ved anvendelse av lovgivningen fastsatt i samsvar med disse bestemmelser, behandles som om de utførte alt sitt lønnete arbeid eller drev all sin selvstendige virksomhet og hadde alle sine inntekter i den berørte medlemsstat.

Artikkel 14

Frivillig trygd eller frivillig fortsatt trygd

1. Artikkel 11–13 får ikke anvendelse på frivillig trygd eller frivillig fortsatt trygd, med mindre en medlemsstat kun har en frivillig trygdeordning i en av de deler av trygdesystemet som er nevnt i artikkel 3 nr. 1.

2. Når den berørte personen etter en medlemsstats lovgivning er undergitt pliktig trygd i den medlemsstaten, kan han/hun ikke omfattes av en frivillig trygdeordning eller en ordning for frivillig fortsatt trygd i en annen medlemsstat. I alle andre tilfeller der det i en bestemt del av trygdesystemet er mulig å velge mellom flere forskjellige frivillige trygdeordninger eller ordninger for frivillig fortsatt trygd, skal den berørte personen kun bli medlem i den ordningen som han/hun har valgt.

3. Når det gjelder ytelser ved uførhet, ytelser ved alder og ytelser til etterlatte, kan imidlertid den berørte personen bli medlem av en frivillig trygdeordning eller en ordning for frivillig fortsatt trygd i en medlemsstat selv om han/hun er undergitt en annen medlemsstats lovgivning på pliktig grunnlag, forutsatt at han/hun på et tidspunkt i sitt yrkesliv har vært undergitt førstnevnte medlemsstats lovgivning som følge av å ha utført lønnet arbeid eller drevet selvstendig virksomhet, og dersom et slikt samtidig medlemskap er eksplisitt eller implisitt tillatt etter førstnevnte medlemsstats lovgivning.

4. Dersom en medlemsstats lovgivning krever at mottakeren skal være bosatt i den medlemsstaten for å få rett til frivillig trygd eller frivillig fortsatt trygd, skal likebehandling av bosted i en annen medlemsstat som fastsatt i artikkel 5 bokstav b) få anvendelse bare på personer som på et tidligere tidspunkt har vært undergitt førstnevnte medlemsstats lovgivning på grunnlag av lønnet arbeid eller selvstendig virksomhet.

*Artikkel 15***De europeiske fellesskaps hjelpepersonale**

De europeiske fellesskaps hjelpepersonale kan velge om de skal være undergitt lovgivningen i medlemsstaten der de er ansatt, den medlemsstats lovgivning de sist var undergitt, eller lovgivningen i medlemsstaten der de er statsborgere, unntatt når det gjelder bestemmelsene om familiebidrag, som er fastsatt i ansettelsesvilkårene for dette personalet. Retten til å velge, som kan utøves bare en gang, får anvendelse fra ansettelsestidspunktet.

*Artikkel 16***Unntak fra artikkel 11–15**

1. To eller flere medlemsstater, kompetente myndigheter i disse medlemsstater eller organer utpekt av disse myndigheter kan etter felles overenskomst gjøre unntak fra bestemmelsene i artikkel 11–15 for visse personer eller persongrupper.

2. En person som mottar en eller flere pensjoner etter en eller flere medlemsstaters lovgivning og er bosatt i en annen medlemsstat, kan etter egen anmodning unntas fra anvendelsen av sistnevnte stats lovgivning, forutsatt at han/hun ikke er undergitt dens lovgivning gjennom å utføre lønnet arbeid eller drive selvstendig virksomhet.

AVDELING III

**SÆRLIGE BESTEMMELSER OM DE ULIKE TYPER
YTELSER***KAPITTEL 1****Ytelser ved sykdom samt ytelser til mor ved svangerskap og
fødsel og de tilsvarende ytelser til far***

Avsnitt 1

**Medlemmer i trygdeordningen og deres
familiemedlemmer, unntatt pensjonister og
deres familiemedlemmer***Artikkel 17***Bosted i en annen medlemsstat enn den kompetente
medlemsstat**

Et medlem i trygdeordningen eller medlemmer av hans/hennes familie som er bosatt i en annen medlemsstat enn den kompetente medlemsstat, skal motta naturalytelser i bostedsstaten, som på vegne av den kompetente institusjon gis av institusjonen på bostedet i samsvar med bestemmelsene i lovgivningen den anvender, som om de hadde tryggedekning etter nevnte lovgivning.

*Artikkel 18***Opphold i den kompetente medlemsstat når bostedet er
i en annen medlemsstat – særregler for grensearbeideres
familiemedlemmer**

1. Med mindre det er fastsatt noe annet i nr. 2, skal medlemmet i trygdeordningen og medlemmene av hans/hennes familie som er nevnt i artikkel 17, også ha rett til naturalytelser under opphold i den kompetente medlemsstat. Naturalytelsene skal gis av den kompetente institusjon og dekkes av den, i samsvar med bestemmelsene i lovgivningen den anvender, som om de berørte personer var bosatt i den medlemsstaten.

2. En grensearbeiders familiemedlemmer skal ha rett til naturalytelser mens de oppholder seg i den kompetente medlemsstat, med mindre denne medlemsstat er oppført i vedlegg III. I så fall skal en grensearbeiders familiemedlemmer ha rett til naturalytelser i den kompetente medlemsstat på de vilkår som er fastsatt i artikkel 19 nr. 1.

*Artikkel 19***Opphold utenfor den kompetente medlemsstat**

1. Med mindre det er fastsatt noe annet i nr. 2, skal et medlem i trygdeordningen og medlemmer av hans/hennes familie som oppholder seg i en annen medlemsstat enn den kompetente medlemsstat, ha rett til de naturalytelser som av medisinske grunner blir nødvendige under oppholdet, idet det tas hensyn til ytelsenes art og oppholdets forventede varighet. Disse ytelsene skal på vegne av den kompetente institusjon gis av institusjonen på oppholdsstedet i samsvar med bestemmelsene i lovgivningen den anvender, som om de berørte personer hadde tryggedekning etter nevnte lovgivning.

2. Den administrative kommisjon skal utarbeide en liste over naturalytelser som, for å kunne gis under et opphold i en annen medlemsstat, av praktiske grunner forutsetter en forhåndsavtale mellom den berørte personen og behandlingsinstitusjonen.

*Artikkel 20***Reise for det formål å motta naturalytelser – tillatelse til å
motta nødvendig behandling utenfor bostedsstaten**

1. Med mindre det er fastsatt noe annet i denne forordning, skal et medlem i trygdeordningen som reiser til en annen medlemsstat for det formål å motta naturalytelser under oppholdet, søke den kompetente institusjon om tillatelse.

2. Et medlem i trygdeordningen som får tillatelse av den kompetente institusjon til å reise til en annen medlemsstat for å få nødvendig behandling for sin tilstand, skal motta naturalytelser, som på vegne av den kompetente institusjon gis av institusjonen på oppholdsstedet i samsvar med bestemmelsene i lovgivningen den anvender, som om han/hun hadde trygdedekning etter nevnte lovgivning. Det skal gis tillatelse når den aktuelle behandling er blant de ytelser som tilbys etter lovgivningen i den berørte personens bostedsstat, og dersom han/hun ikke kan gis slik behandling innen en frist som er medisinsk forsvarlig, idet det tas hensyn til hans/hennes nåværende helsetilstand og sykdommens sannsynlige utvikling.

3. Nr. 1 og 2 får tilsvarende anvendelse på familiemedlemmene til et medlem i trygdeordningen.

4. Dersom familiemedlemmene til et medlem i trygdeordningen er bosatt i en annen medlemsstat enn medlemmet i trygdeordningens bostedsstat, og denne medlemsstat har valgt refusjon på grunnlag av faste beløp, skal utgifter til naturalytelsene nevnt i nr. 2 dekkes av institusjonen på familiemedlemmenes bosted. I så fall skal institusjonen på familiemedlemmenes bosted ved anvendelse av nr. 1 anses som den kompetente institusjon.

Artikkel 21

Kontantytelser

1. Et medlem i trygdeordningen og medlemmer av hans/hennes familie som bor eller oppholder seg i en annen medlemsstat enn den kompetente medlemsstat, skal ha rett til kontantytelser fra den kompetente institusjon i samsvar med lovgivningen den anvender. Etter avtale mellom den kompetente institusjon og institusjonen på bostedet eller oppholdsstedet kan imidlertid ytelsene gis av institusjonen på bostedet eller oppholdsstedet og dekkes av den kompetente institusjon i samsvar med den kompetente medlemsstats lovgivning.

2. Den kompetente institusjon i en medlemsstat hvis lovgivning fastsetter at beregningen av kontantytelser skal foretas på grunnlag av gjennomsnittsinntekt eller gjennomsnittlig avgiftsgrunnlag, skal fastsette denne gjennomsnittsinntekt eller dette gjennomsnittlige avgiftsgrunnlag utelukkende på grunnlag av bekreftede inntekter eller anvendt avgiftsgrunnlag i den tid som er tilbakelagt etter nevnte lovgivning.

3. Den kompetente institusjon i en medlemsstat hvis lovgivning fastsetter at beregningen av kontantytelser skal foretas på grunnlag av en normert inntekt, skal utelukkende ta hensyn til normert inntekt eller, når det er hensiktsmessig, gjennomsnittlig normert inntekt i den tid som er tilbakelagt etter nevnte lovgivning.

4. Nr. 2 og 3 får tilsvarende anvendelse i tilfeller der lovgivningen som anvendes av den kompetente institusjon, fastsetter en bestemt referanseperiode som i det aktuelle tilfellet helt eller delvis svarer til den tid den berørte personen har tilbakelagt etter en eller flere andre medlemsstaters lovgivning.

Artikkel 22

Personer som fremmer krav om pensjon

1. Et medlem i trygdeordningen som, når han/hun fremmer krav om pensjon, eller når et slikt krav er til behandling, mister retten til naturalytelser etter lovgivningen i den medlemsstat som sist var den kompetente medlemsstat, skal fortsatt ha rett til naturalytelser etter lovgivningen i bostedsstaten, forutsatt at den som fremmer krav om pensjon, oppfyller vilkårene for trygd etter lovgivningen i den medlemsstat som er nevnt i nr. 2. Familiemedlemmene til den som fremmer krav om pensjon, skal også ha rett til naturalytelser i bostedsstaten.

2. Naturalytelsene skal dekkes av den medlemsstats institusjon som ved tilstått pensjon ville bli den kompetente institusjon etter artikkel 23–25.

Avsnitt 2

Pensjonister og medlemmer av deres familie

Artikkel 23

Retten til naturalytelser etter bostedsstatens lovgivning

En person som mottar en eller flere pensjoner etter to eller flere medlemsstaters lovgivning og er bosatt i en av dem, og som har rett til naturalytelser etter den medlemsstatens lovgivning, skal sammen med medlemmer av sin familie motta og få dekket slike naturalytelser fra institusjonen på bostedet, som om han/hun var en pensjonist hvis pensjon utelukkende kom til utbetaling etter den medlemsstatens lovgivning.

Artikkel 24

Ingen rett til naturalytelser etter bostedsstatens lovgivning

1. En person som mottar en eller flere pensjoner etter en eller flere medlemsstaters lovgivning og ikke har rett til

naturalytelser etter bostedsstatens lovgivning, skal likevel motta slike ytelser for seg selv og medlemmer av sin familie i den utstrekning han/hun ville hatt rett til disse ytelsene etter lovgivningen i den medlemsstat, eller i minst en av de medlemsstater, som ville vært den kompetente medlemsstat med hensyn til hans/hennes pensjoner om han/hun var bosatt i den medlemsstaten. Naturalytelsene skal gis av institusjonen på bostedet, men dekkes av institusjonen nevnt i nr. 2, som om den berørte personen hadde rett til pensjon og naturalytelser etter den medlemsstatens lovgivning.

2. I tilfellene omhandlet i nr. 1 skal utgifter til naturalytelser dekkes av den institusjon som utpekes i samsvar med følgende regler:

- a) når pensjonisten har rett til naturalytelser etter én medlemsstats lovgivning, skal utgiftene dekkes av den kompetente institusjon i den medlemsstaten,
- b) når pensjonisten har rett til naturalytelser etter to eller flere medlemsstats lovgivning, skal utgiftene dekkes av den kompetente institusjon i den medlemsstat hvis lovgivning pensjonisten har vært undergitt lengst. Skulle anvendelsen av denne regelen føre til at flere institusjoner har ansvar for utgiftene, skal utgiftene dekkes av den institusjon hvis lovgivning pensjonisten sist var undergitt.

Artikkel 25

Pensjon etter lovgivningen i en eller flere medlemsstater som ikke er bostedsstaten, når det foreligger rett til naturalytelser i bostedsstaten

Når den som mottar en eller flere pensjoner etter en eller flere medlemsstaters lovgivning, er bosatt i en medlemsstat etter hvis lovgivning retten til naturalytelser ikke er undergitt vilkår om trygd, lønnet arbeid eller selvstendig virksomhet, og ikke mottar pensjon fra den medlemsstaten, skal utgiftene til naturalytelser for ham/henne og medlemmer av hans/hennes familie dekkes av institusjonen i en av de medlemsstater som i henhold til artikkel 24 nr. 2 er den kompetente medlemsstat med hensyn til hans/hennes pensjon, i den utstrekning pensjonisten og medlemmene av hans/hennes familie ville hatt rett til slike ytelser om de var bosatt i den medlemsstaten.

Artikkel 26

Familiemedlemmer som er bosatt i en annen medlemsstat enn pensjonistens bostedsstat

Familiemedlemmene til en person som mottar en eller flere pensjoner etter en eller flere medlemsstaters lovgivning, skal, selv om de er bosatt i en annen medlemsstat enn pensjonistens bostedsstat, ha rett til naturalytelser fra institusjonen på sitt bosted i samsvar med bestemmelsene i lovgivningen den anvender, i den utstrekning pensjonisten har rett til naturalytelser etter en medlemsstats lovgivning. Utgiftene skal dekkes av den kompetente institusjon som har ansvar for utgiftene til naturalytelser til pensjonisten i hans/hennes bostedsstat.

Artikkel 27

Opphold for pensjonisten eller medlemmer av hans/hennes familie i en annen medlemsstat enn bostedsstaten – opphold i den kompetente medlemsstat – tillatelse til nødvendig behandling utenfor bostedsstaten

1. Artikkel 19 får tilsvarende anvendelse på en person som mottar en eller flere pensjoner etter en eller flere medlemsstaters lovgivning og har rett til naturalytelser etter lovgivningen i en medlemsstat som gir ham/henne pensjon, eller for medlemmer av hans/hennes familie som oppholder seg i en annen medlemsstat enn sin bostedsstat.

2. Artikkel 18 nr. 1 får tilsvarende anvendelse på de personer som er nevnt i nr. 1, når de oppholder seg i medlemsstaten der den kompetente institusjon ligger som har ansvar for utgifter til naturalytelser til pensjonisten i hans/hennes bostedsstat, og nevnte medlemsstat har valgt dette og er oppført i vedlegg IV.

3. Artikkel 20 får tilsvarende anvendelse på en pensjonist og/eller medlemmer av hans/hennes familie som oppholder seg i en annen medlemsstat enn bostedsstaten for å få hensiktsmessig behandling for sin tilstand.

4. Med mindre det er fastsatt noe annet i nr. 5, skal utgiftene til naturalytelser nevnt i nr. 1–3 dekkes av den kompetente institusjon som har ansvar for utgifter til naturalytelser til pensjonisten i hans/hennes bostedsstat.

5. Utgiftene til naturalytelser nevnt i nr. 3 skal dekkes av institusjonen på bostedet til pensjonisten eller til medlemmene av hans/hennes familie, dersom de er bosatt i en medlemsstat som har valgt refusjon på grunnlag av faste beløp. I så fall skal institusjonen på bostedet til pensjonisten eller til medlemmene av hans/hennes familie ved anvendelse av nr. 3 anses som den kompetente institusjon.

Artikkel 28

Særregler for pensjonerte grensearbeidere

1. En grensearbeider som går av med pensjon, har fortsatt rett til naturalytelser ved sykdom i medlemsstaten der han/hun sist utførte lønnet arbeid eller drev selvstendig virksomhet, i den utstrekning dette er fortsettelse av en behandling som begynte i den medlemsstaten. Med uttrykket «fortsettelse av en behandling» menes fortsatt undersøkelse, diagnostisering og behandling av en sykdom.

2. En pensjonist som i løpet av de siste fem årene før han/hun går av med alders- eller uførepensjon har utført lønnet arbeid eller drevet selvstendig virksomhet som grensearbeider i minst to år, skal ha rett til naturalytelser i medlemsstaten der han/hun har utøvet en slik aktivitet som grensearbeider, dersom den medlemsstaten og medlemsstaten der den kompetente institusjon ligger som har ansvar for utgiftene til naturalytelser til pensjonisten i hans/hennes bostedsstat, har valgt dette, og begge er oppført i vedlegg V.

3. Nr. 2 får tilsvarende anvendelse på medlemmer av familien til en tidligere grensearbeider eller hans/hennes etterlatte dersom de, i de tidsrom som er nevnt i nr. 2, hadde rett til naturalytelser etter artikkel 18 nr. 2, selv om grensearbeideren døde før pensjoneringen, forutsatt at han/hun i løpet av de siste fem årene før sin død hadde utført lønnet arbeid eller drevet selvstendig virksomhet som grensearbeider i minst to år.

4. Nr. 2 og 3 får anvendelse til den berørte personen blir undergitt en medlemsstats lovgivning på grunnlag av lønnet arbeid eller selvstendig virksomhet.

5. Utgiftene til naturalytelser nevnt i nr. 1–3 skal dekkes av den kompetente institusjon som har ansvar for utgifter til naturalytelser til pensjonisten eller til hans/hennes etterlatte i deres respektive bostedsstater.

Artikkel 29

Kontantytelser til pensjonister

1. Kontantytelser skal utbetales til en person som mottar en eller flere pensjoner etter en eller flere medlemsstaters lovgivning, av den kompetente institusjon i medlemsstaten der den kompetente institusjon ligger som har ansvar for utgifter til naturalytelser til pensjonisten i hans/hennes bostedsstat. Artikkel 21 får tilsvarende anvendelse.

2. Nr. 1 får også anvendelse på pensjonistens familie-medlemmer.

Artikkel 30

Avgifter som skal innbetales av pensjonister

1. Den institusjon i en medlemsstat som etter lovgivningen den anvender, har ansvar for å foreta trekk for avgifter knyttet til ytelser ved sykdom og ytelser til mor ved svangerskap og fødsel og tilsvarende ytelser til far, kan be om innbetaling av og innkreve slike avgifter, som beregnes i samsvar med lovgivningen den anvender, men bare i den utstrekning utgiftene til ytelser i henhold til artikkel 23–26 skal dekkes av en institusjon i nevnte medlemsstat.

2. Når det i tilfellene nevnt i artikkel 25, etter lovgivningen i den berørte pensjonistens bostedsstat, skal innbetales avgifter eller tilsvarende beløp i forbindelse med ytelser ved sykdom og ytelser til mor ved svangerskap og fødsel og tilsvarende ytelser til far, skal disse avgifter ikke innkreves på grunnlag av dette bostedet.

Avsnitt 3

Felles bestemmelser

Artikkel 31

Alminnelig bestemmelse

Artikkel 23–30 får ikke anvendelse på en pensjonist eller medlemmer av hans/hennes familie som har rett til ytelser etter en medlemsstats lovgivning på grunnlag av lønnet arbeid eller selvstendig virksomhet. I et slikt tilfelle skal den berørte personen, i dette kapittel, omfattes av artikkel 17–21.

Artikkel 32

Prioritering av rett til naturalytelser – særregel for familiemedlemmers rett til ytelser i bostedsstaten

1. En selvstendig rett til naturalytelser etter en medlemsstats lovgivning eller etter dette kapittel skal gå foran en avledet rett til ytelser for familiemedlemmer. En avledet rett til

naturalytelser skal imidlertid gå foran en selvstendig rett når den selvstendige retten i bostedsstaten direkte og utelukkende skyldes at den berørte personen er bosatt i den medlemsstaten.

2. Når familiemedlemmene til et medlem i trygdeordningen er bosatt i en medlemsstat etter hvis lovgivning retten til naturalytelser ikke er undergitt vilkår om trygd, lønnet arbeid eller selvstendig virksomhet, skal naturalytelser dekkes av den kompetente institusjon i bostedsstaten dersom medlemmets ektefelle eller den som tar seg av hans/hennes barn, utfører lønnet arbeid eller driver selvstendig virksomhet i nevnte medlemsstat eller mottar pensjon fra den medlemsstaten på grunnlag av lønnet arbeid eller selvstendig virksomhet.

Artikkel 33

Større naturalytelser

1. Et medlem i trygdeordningen eller et medlem av hans/hennes familie som har fått rett til en protese, et større hjelpemiddel eller andre større naturalytelser av en medlemsstats institusjon før han/hun fikk trygdedekning etter lovgivningen som anvendes av en annen medlemsstats institusjon, skal få disse ytelsene dekket av førstnevnte institusjon, selv om de tilstås etter at han/hun allerede har fått trygdedekning etter sistnevnte institusjons lovgivning.

2. Den administrative kommisjon skal utarbeide en liste over ytelser som omfattes av nr. 1.

Artikkel 34

Sammenfall av ytelser ved langvarig pleie

1. Dersom en mottaker av kontantytelser ved langvarig pleie, som må behandles som ytelser ved sykdom og derfor gis av den medlemsstat som er den kompetente medlemsstat med hensyn til kontantytelser etter artikkel 21 eller 29, samtidig og etter dette kapittel har rett til naturalytelser for det samme formål fra institusjonen på bostedet eller oppholdsstedet i en annen medlemsstat, og en institusjon i førstnevnte medlemsstat etter artikkel 35 også skal refundere utgiftene til disse naturalytelsene, skal den alminnelige bestemmelsen i artikkel 10 om å hindre sammenfall av ytelser få anvendelse, men med følgende begrensning: dersom den berørte personen gjør krav på og mottar naturalytelsen, skal kontantytelsen reduseres med beløpet for den naturalytelse som kreves eller kan kreves fra institusjonen i førstnevnte medlemsstat som skal refundere utgiften.

2. Den administrative kommisjon skal utarbeide en liste over kontantytelser og naturalytelser som omfattes av nr. 1.

3. To eller flere medlemsstater, eller deres kompetente myndigheter, kan bli enige om andre eller utfyllende tiltak, som ikke skal være mindre gunstige for de berørte personer enn prinsippene fastsatt i nr. 1.

Artikkel 35

Refusjon mellom institusjoner

1. Naturalytelser som etter dette kapittel gis av en medlemsstats institusjon på vegne av en annen medlemsstats institusjon, skal refunderes fullt ut.

2. Refusjonene nevnt i nr. 1 skal fastsettes og foretas etter de regler som er angitt i gjennomføringsforordningen, enten mot dokumentasjon av faktiske utgifter eller, for medlemsstater hvis rettslige eller forvaltningsmessige struktur er slik at refusjon på grunnlag av faktiske utgifter ikke er hensiktsmessig, på grunnlag av faste beløp.

3. To eller flere medlemsstater og deres kompetente myndigheter kan avtale andre refusjonsmåter eller gi avkall på enhver refusjon mellom institusjoner som er underlagt deres myndighet.

KAPITTEL 2

Ytelser ved yrkesskade og yrkessykdom

Artikkel 36

Rett til naturalytelser og kontantytelser

1. Uten at det berører eventuelle gunstigere bestemmelser i nr. 2 i denne artikkel får artikkel 17, artikkel 18 nr. 1, artikkel 19 nr. 1 og artikkel 20 nr. 1 også anvendelse på ytelser ved yrkesskade og yrkessykdom.

2. En person som har pådratt seg en yrkesskade eller yrkessykdom, og som er bosatt eller oppholder seg i en annen medlemsstat enn den kompetente medlemsstat, skal ha rett til de særlige naturalytelser innenfor ordningen for yrkesskade og yrkessykdom, som på vegne av den kompetente institusjon

gis av institusjonen på bostedet eller oppholdsstedet i samsvar med lovgivningen den anvender, som om han/hun hadde trygdedekning etter nevnte lovgivning.

3. Artikkel 21 får også anvendelse på ytelser som kommer inn under dette kapittel.

Artikkel 37

Transportutgifter

1. Den kompetente institusjon i en medlemsstat hvis lovgivning har bestemmelser om dekning av utgifter til transport av en person som har pådratt seg en yrkesskade eller yrkessykdom, enten til hans/hennes bosted eller til sykehus, skal dekke slike utgifter til det tilsvarende sted i en annen medlemsstat der personen er bosatt, forutsatt at institusjonen på forhånd har gitt tillatelse til en slik transport, idet det tas behørig hensyn til de grunner som taler for dette. Det skal ikke kreves slik tillatelse for grensarbeidere.

2. Den kompetente institusjon i en medlemsstat hvis lovgivning har bestemmelser om dekning av utgifter til transport til begravellesstedet av en person som er død etter en arbeidsulykke, skal i samsvar med lovgivningen den anvender, dekke slike utgifter til det tilsvarende sted i en annen medlemsstat der personen var bosatt på ulykkestidspunktet.

Artikkel 38

Ytelser ved yrkessykdom når den syke personen har vært utsatt for samme risiko i flere medlemsstater

Når en person som har pådratt seg en yrkessykdom, etter to eller flere medlemsstaters lovgivning har utført arbeid som er av en slik art at det må antas å kunne forårsake denne sykdommen, skal ytelsene som han/hun eller hans/hennes etterlatte kan gjøre krav på, utelukkende gis etter lovgivningen i den siste staten hvis vilkår er oppfylt.

Artikkel 39

Forverring av en yrkessykdom

Ved forverring av en yrkessykdom som den syke personen har mottatt eller mottar ytelser for etter en medlemsstats lovgivning, får følgende regler anvendelse:

a) dersom den berørte personen mens han/hun mottar ytelser, etter en annen medlemsstats lovgivning ikke har utført lønnet arbeid eller drevet selvstendig virksomhet som

må antas å kunne forårsake eller forverre den aktuelle sykdommen, skal den kompetente institusjon i førstnevnte medlemsstat dekke utgiftene til ytelser etter bestemmelsene i lovgivningen den anvender, idet det tas hensyn til forverringen,

b) dersom den berørte personen mens han/hun mottar ytelser, etter en annen medlemsstats lovgivning har utført slikt arbeid eller drevet slik virksomhet, skal den kompetente institusjon i førstnevnte medlemsstat dekke utgiftene til ytelsene etter lovgivningen den anvender, uten å ta hensyn til forverringen. Den kompetente institusjon i den andre medlemsstaten skal gi den berørte personen et tillegg som tilsvarende differansen mellom det ytelsesbeløp som den kompetente institusjon etter lovgivningen den anvender, skal utbetale etter forverringen, og det beløp som skulle vært utbetalt før forverringen, dersom sykdommen hadde inntruffet mens den berørte personen var undergitt denne medlemsstats lovgivning,

c) regler i en medlemsstats lovgivning om reduksjon, midlertidig stans eller bortfall skal ikke gjøres gjeldende overfor personer som mottar ytelser fra institusjoner i to medlemsstater i samsvar med bokstav b).

Artikkel 40

Regler for å ta hensyn til særlige bestemmelser i visse lovgivninger

1. Dersom det ikke finnes noen trygdeordning for yrkesskade eller yrkessykdom i medlemsstaten der den berørte personen er bosatt eller oppholder seg, eller dersom det finnes en slik ordning, men ingen institusjon som har ansvar for å gi naturalytelser, skal disse ytelsene gis av den institusjon på bostedet eller oppholdsstedet som har ansvar for å gi naturalytelser ved sykdom.

2. Dersom det ikke finnes noen trygdeordning for yrkesskade eller yrkessykdom i den kompetente medlemsstat, skal bestemmelsene om naturalytelser i dette kapittel likevel få anvendelse på en person som har rett til slike ytelser ved sykdom og ved svangerskap og fødsel og tilsvarende ytelser til far etter den medlemsstatens lovgivning, dersom personen pådrar seg en yrkesskade eller en yrkessykdom mens han/hun er bosatt eller oppholder seg i en annen medlemsstat. Utgiftene skal dekkes av den institusjon som er den kompetente institusjon med hensyn til naturalytelser etter den kompetente medlemsstats lovgivning.

3. Artikkel 5 får anvendelse på den kompetente institusjon i en medlemsstat med hensyn til likestilling av yrkesskade og yrkessykdom som er inntruffet eller påvist på et senere tidspunkt etter en annen medlemsstats lovgivning, ved fastsettelse av graden av arbeidsudyktighet, retten til ytelser eller størrelsen på ytelsene, forutsatt at

a) det for en yrkesskade eller en yrkessykdom som er inntruffet eller påvist på et tidligere tidspunkt, ikke gis erstatning etter lovgivningen den anvender,

og

b) det for en yrkesskade eller en yrkessykdom som er inntruffet eller påvist på et senere tidspunkt, ikke gis erstatning etter den andre medlemsstatens lovgivning, som var gjeldende da yrkesskaden eller yrkessykdommen inntraff eller ble påvist.

Artikkel 41

Refusjon mellom institusjoner

1. Artikkel 35 får også anvendelse på ytelser som kommer inn under dette kapittel, og refusjon skal gis på grunnlag av faktiske utgifter.

2. To eller flere medlemsstater eller deres kompetente myndigheter kan avtale andre refusjonsmåter eller gi avkall på enhver refusjon mellom institusjoner som er underlagt deres myndighet.

KAPITTEL 3

Gravferdshjelp

Artikkel 42

Rett til gravferdshjelp når dødsfallet inntreffer i eller mottakeren er bosatt i en annen medlemsstat enn den kompetente medlemsstat

1. Når et medlem i trygdeordningen eller et medlem av hans/hennes familie dør i en annen medlemsstat enn den kompetente medlemsstat, skal dødsfallet anses som inntruffet i den kompetente medlemsstat.

2. Den kompetente institusjon skal gi gravferdshjelp etter lovgivningen den anvender, selv om mottakeren er bosatt i en annen medlemsstat enn den kompetente medlemsstat.

3. Nr. 1 og 2 får også anvendelse når dødsfallet skyldes yrkesskade eller yrkessykdom.

Artikkel 43

Utbetaling av ytelser når en pensjonist dør

1. Når en pensjonist som har rett til en pensjon etter en medlemsstats lovgivning eller til flere pensjoner etter to eller flere medlemsstaters lovgivning, dør mens han/hun er bosatt i en annen medlemsstat enn medlemsstaten der den institusjon ligger som har ansvar for utgifter til naturalytelser gitt etter artikkel 24 og 25, skal denne institusjon gi og dekke gravferdshjelp etter den lovgivning institusjonen anvender, som om pensjonisten da dødsfallet inntraff, var bosatt i medlemsstaten der institusjonen ligger.

2. Nr. 1 får tilsvarende anvendelse på pensjonistens familiemedlemmer.

KAPITTEL 4

Ytelser ved uførhet

Artikkel 44

Personer som bare er undergitt lovgivning av type A

1. I dette kapittel menes med «lovgivning av type A» lovgivning der størrelsen på ytelser ved uførhet ikke avhenger av trygdetidens eller botidens lengde, og som den kompetente medlemsstat uttrykkelig har oppført i vedlegg VI, og med «lovgivning av type B» menes all annen lovgivning.

2. En person som fortløpende eller skiftevis har vært undergitt to eller flere medlemsstaters lovgivning, og som har tilbakelagt trygdetid eller botid utelukkende under lovgivning av type A, skal bare ha rett til ytelser fra institusjonen i den medlemsstat hvis lovgivning ble anvendt på tidspunktet da arbeidsudyktigheten med påfølgende uførhet inntraff, eventuelt etter at det er tatt hensyn til artikkel 45, og skal motta disse ytelser i samsvar med den lovgivningen.

3. En person som ikke har rett til ytelser etter nr. 2, skal motta de ytelser han/hun fremdeles har rett til etter en annen medlemsstats lovgivning, eventuelt etter at det er tatt hensyn til artikkel 45.

4. Dersom lovgivningen nevnt i nr. 2 eller 3 har regler om reduksjon, midlertidig stans eller bortfall av ytelser ved uførhet når det foreligger andre, samtidige inntekter eller samtidige ytelser av forskjellig art som definert i artikkel 53 nr. 2, får artikkel 53 nr. 3 og artikkel 55 nr. 3 tilsvarende anvendelse.

Artikkel 45

Særlige bestemmelser om sammenlegging av tid

Dersom en medlemsstats lovgivning setter tilbakelagt trygdetid eller botid som et vilkår for å oppnå, beholde eller få tilbake rett til ytelser, skal den kompetente institusjon i denne medlemsstat om nødvendig anvende artikkel 51 nr. 1 tilsvarende.

Artikkel 46

Personer som enten bare er undergitt lovgivning av type B eller av både type A og B

1. En person som fortløpende eller skiftevis har vært undergitt to eller flere medlemsstaters lovgivning, der minst én ikke er lovgivning av type A, skal ha rett til ytelser etter kapittel 5, som får tilsvarende anvendelse idet det tas hensyn til nr. 3.

2. Dersom den berørte personen tidligere har vært undergitt lovgivning av type B og blir arbeidsudyktig med påfølgende uførhet mens han/hun er undergitt lovgivning av type A, skal han/hun imidlertid motta ytelser i samsvar med artikkel 44, forutsatt at

— han/hun utelukkende oppfyller vilkårene i den lovgivningen eller i annen lovgivning av samme type, eventuelt etter at det er tatt hensyn til artikkel 45, men uten at trygdetid eller botid som er tilbakelagt etter en lovgivning av type B, medregnes,

og

— han/hun ikke gjør krav på ytelser ved alder, idet det tas hensyn til artikkel 50 nr. 1.

3. Det vedtak en medlemsstats institusjon gjør om søkerens uførhetsgrad, skal være bindende for andre berørte medlemsstaters institusjoner, forutsatt at samsvaret mellom disse medlemsstaters lovgivning med hensyn til vilkårene for uførhetsgrad er bekreftet i vedlegg VII.

Artikkel 47

Forverring av uførhet

1. Ved forverring av uførhet som en person mottar ytelser for etter en eller flere medlemsstaters lovgivning, får følgende bestemmelser anvendelse, idet det tas hensyn til forverringen:

a) ytelsene skal gis i samsvar med kapittel 5, som får tilsvarende anvendelse,

b) når den berørte personen har vært undergitt to eller flere lovgivninger av type A, og etter å ha mottatt ytelse ikke har vært undergitt en annen medlemsstats lovgivning, skal imidlertid ytelsen gis i samsvar med artikkel 44 nr. 2.

2. Dersom summen av den eller de ytelser som skal utbetales etter nr. 1, er lavere enn ytelsesbeløpet den berørte personen mottok fra den institusjon som tidligere var den kompetente institusjon med hensyn til utbetaling, skal den institusjonen utbetale et tillegg til ham/henne lik differansen mellom de to beløpene.

3. Dersom den berørte personen ikke har rett til å få ytelser dekket av en institusjon i en annen medlemsstat, skal den kompetente institusjon i den medlemsstat som tidligere var den kompetente medlemsstat, gi ytelsene i samsvar med lovgivningen den anvender, idet det tas hensyn til forverringen og eventuelt artikkel 45.

Artikkel 48

Overgang fra ytelser ved uførhet til ytelser ved alder

1. Ytelser ved uførhet skal, når det er hensiktsmessig, gå over til ytelser ved alder på de vilkår som er fastsatt i lovgivningen eller lovgivningene som ble lagt til grunn da ytelsene ble gitt, og i samsvar med kapittel 5.

2. Når en person som mottar ytelser ved uførhet, kan fremme krav om ytelser ved alder etter en eller flere andre medlemsstaters lovgivning i samsvar med artikkel 50, skal en institusjon som har ansvar for å gi ytelser ved uførhet etter en medlemsstats lovgivning, fortsatt gi denne person de ytelser ved uførhet som han/hun har rett til etter lovgivningen den anvender, inntil nr. 1 får anvendelse på den institusjonen eller så lenge den berørte personen oppfyller vilkårene for slike ytelser.

3. Når ytelser ved uførhet som gis etter en medlemsstats lovgivning i samsvar med artikkel 44, går over til ytelser ved alder, og den berørte personen ennå ikke oppfyller vilkårene fastsatt i en eller flere av de øvrige medlemsstaters lovgivning for å motta slike ytelser, skal den berørte personen motta ytelser ved uførhet fra denne eller disse medlemsstater fra overgangstidspunktet.

Disse ytelser ved uførhet skal gis i samsvar med kapittel 5, som om kapitlet hadde anvendelse på tidspunktet da arbeidsudyktigheten med påfølgende uførhet inntraff, og til den berørte personen oppfyller vilkårene for ytelser ved alder etter de aktuelle nasjonale lovgivninger eller, når det ikke er fastsatt bestemmelser om en slik overgang, så lenge han/hun har rett til ytelser ved uførhet etter den eller de sistnevnte lovgivninger.

4. De ytelser ved uførhet som er omhandlet i artikkel 44, skal beregnes på nytt i samsvar med kapittel 5 så snart mottakeren oppfyller vilkårene for ytelser ved uførhet fastsatt i en lovgivning av type B, eller så snart han/hun mottar ytelser ved alder etter en annen medlemsstats lovgivning.

Artikkel 49

Særlige bestemmelser for tjenestemenn

Artikkel 6, artikkel 44, artikkel 46-48 og artikkel 60 nr. 2 og 3 får tilsvarende anvendelse på personer som omfattes av en særordning for tjenestemenn.

KAPITTEL 5

Alderspensjon og etterlattepensjon

Artikkel 50

Alminnelige bestemmelser

1. Når det er søkt om ytelser, skal retten til ytelser fastsettes av alle kompetente institusjoner i de medlemsstater hvis lovgivning den berørte personen har vært undergitt, med mindre han/hun uttrykkelig ber om at tilståelse av ytelser ved alder etter en eller flere medlemsstaters lovgivning utsettes.

2. Dersom den berørte personen på et tidspunkt ikke, eller ikke lenger, oppfyller vilkårene i alle lovgivninger i medlemsstatene som han/hun har vært undergitt, skal institusjoner som anvender en lovgivning der vilkårene er oppfylt, ved beregning av ytelser i samsvar med artikkel 52 nr. 1 bokstav a) eller b), ikke ta hensyn til tid tilbakelagt etter lovgivninger der vilkårene ikke, eller ikke lenger, er oppfylt, når dette fører til et lavere ytelsesbeløp.

3. Nr. 2 får tilsvarende anvendelse når den berørte personen uttrykkelig har bedt om at tilståelse av ytelser ved alder utsettes.

4. Det skal automatisk foretas en ny beregning når vilkårene i de øvrige lovgivninger er oppfylt, eller når en person ber om å få tilstått en ytelse ved alder som har vært utsatt i samsvar med nr. 1, med mindre tilbakelagt tid etter de øvrige lovgivninger allerede er medregnet i samsvar med nr. 2 eller 3.

Artikkel 51

Særlige bestemmelser om sammenlegging av tid

1. Når en medlemsstats lovgivning setter tilbakelagt trygdetid i et bestemt lønnet arbeid eller en bestemt selvstendig virksomhet eller i et yrke som har en særordning for personer som utfører lønnet arbeid eller driver selvstendig virksomhet, som et vilkår for å tilstå visse ytelser, skal den kompetente institusjon i den medlemsstaten ta hensyn til tid som er tilbakelagt etter andre medlemsstaters lovgivning bare dersom den er tilbakelagt under en tilsvarende ordning eller, i mangel av en slik ordning, i det samme yrket eller eventuelt i det samme lønnete arbeid eller den samme selvstendige virksomhet.

Dersom den berørte personen på grunnlag av slik tilbakelagt trygdetid ikke oppfyller vilkårene for å motta ytelser etter en særordning, skal denne tiden medregnes ved tilståelse av ytelser etter den alminnelige ordningen eller, i mangel av en slik ordning, eventuelt etter en ordning for arbeidere eller funksjonærer, forutsatt av den berørte personen har vært omfattet av en eller flere slike ordninger.

2. Den trygdetid som er tilbakelagt under en særordning i en medlemsstat, skal medregnes ved tilståelse av ytelser etter den alminnelige ordningen eller, i mangel av en slik ordning, eventuelt etter en ordning for arbeidere eller funksjonærer i en annen medlemsstat, forutsatt at den berørte personen har vært omfattet av en eller flere slike ordninger, også om denne tiden allerede er medregnet etter en særordning i sistnevnte medlemsstat.

3. Når en medlemsstats lovgivning setter den berørte personens medlemskap i trygdeordningen da trygdetilfellet inntraff, som et vilkår for å oppnå, beholde eller få tilbake rett til ytelser, skal dette vilkåret anses som oppfylt dersom personen var medlem i en trygdeordning etter en annen medlemsstats lovgivning, i samsvar med framgangsmåtene fastsatt i vedlegg XI for hver berørte medlemsstat.

*Artikkel 52***Tilståelse av ytelser**

1. Den kompetente institusjon skal beregne ytelsesbeløpet som vil komme til utbetaling
 - a) etter lovgivningen den anvender, men bare når vilkårene for rett til ytelser er oppfylt utelukkende etter nasjonal lovgivning (selvstendig ytelse),
 - b) ved å beregne et teoretisk beløp og deretter et faktisk beløp (pro rata-ytelse), som følger:
 - i) det teoretiske ytelsesbeløpet er lik ytelsen den berørte personen ville hatt rett til dersom all trygdetid og/eller botid som er tilbakelagt etter de øvrige medlemsstaters lovgivning, var tilbakelagt etter lovgivningen den anvender på det tidspunkt ytelsen tilstås. Dersom beløpet etter denne lovgivning ikke avhenger av den tilbakelagte tidens lengde, skal dette beløpet anses som det teoretiske beløpet,
 - ii) den kompetente institusjon skal deretter fastsette det faktiske beløpet for pro rata-ytelsen basert på det teoretiske beløpet, på grunnlag av forholdet mellom den tilbakelagte trygdetidens lengde før trygdetilfellet inntraff etter lovgivningen den anvender, og samlet tilbakelagt trygdetid før trygdetilfellet inntraff etter alle berørte medlemsstaters lovgivning.
2. Den kompetente institusjon skal, når det er hensiktsmessig, anvende alle regler om reduksjon, midlertidig stans eller bortfall etter lovgivningen den anvender, på det beløp som er beregnet i samsvar med nr. 1 bokstav a) og b), innenfor de grenser som er fastsatt i artikkel 53–55.
3. Den berørte personen skal ha rett til å motta det høyeste av de beløp som er beregnet i samsvar med nr. 1 bokstav a) og b), fra den kompetente institusjon i hver medlemsstat.
4. Når beregning etter nr. 1 bokstav a) i en medlemsstat alltid fører til at den selvstendige ytelsen er lik eller høyere enn pro rata-ytelsen beregnet i samsvar med nr. 1 bokstav b), kan den kompetente institusjon unnlate å foreta en pro rata-beregning på de vilkår som er fastsatt i gjennomføringsforordningen. Slike situasjoner er oppført i vedlegg VIII.

*Artikkel 53***Regler mot sammenfall**

1. Sammenfall av ytelser ved uførhet, ytelser ved alder og ytelser til etterlatte som beregnes eller gis på grunnlag av trygdetid og/eller botid tilbakelagt av samme person, skal anses som sammenfall av ytelser av samme art.
2. Sammenfall av ytelser som ikke kan anses å være av samme art som definert i nr. 1, skal anses som sammenfall av ytelser av forskjellig art.
3. Ved anvendelsen av regler mot sammenfall i en medlemsstats lovgivning skal følgende bestemmelser få anvendelse når en ytelse ved uførhet eller alder eller en ytelse til etterlatte sammenfaller med en ytelse av samme art eller en ytelse av en annen art eller med andre inntekter:
 - a) den kompetente institusjon skal ta hensyn til ytelser eller inntekter ervervet i en annen medlemsstat bare når lovgivningen den anvender, har bestemmelser om at det skal tas hensyn til ytelser eller inntekter som er ervervet i utlandet,
 - b) den kompetente institusjon skal ta hensyn til det ytelsesbeløp som skal utbetales av en annen medlemsstat før fradrag av skatt, trygdeavgifter og andre individuelle avgifter eller fradrag, med mindre lovgivningen den anvender, fastsetter at reglene mot sammenfall skal anvendes etter slike fradrag, på de vilkår og etter de framgangsmåter som er fastsatt i gjennomføringsforordningen,
 - c) den kompetente institusjon skal ikke ta hensyn til ytelsesbeløp som er ervervet etter en annen medlemsstats lovgivning på grunnlag av frivillig trygd eller frivillig fortsatt trygd,
 - d) dersom en enkelt medlemsstat anvender regler mot sammenfall fordi den berørte personen mottar ytelser av samme eller forskjellig art etter andre medlemsstaters lovgivning eller inntekter ervervet i andre medlemsstater, kan ytelsen som skal utbetales, bare reduseres med et beløp tilsvarende disse ytelser eller inntekter.

*Artikkel 54***Sammenfall av ytelser av samme art**

1. Når ytelser av samme art etter to eller flere medlemsstaters lovgivning sammenfaller, skal reglene mot sammenfall som er fastsatt i en medlemsstats lovgivning, ikke få anvendelse på en pro rata-ytelse.

2. Reglene mot sammenfall får anvendelse på en selvstendig ytelse bare dersom ytelsen er

a) en ytelse der beløpet ikke avhenger av trygdetidens eller botidens lengde,

eller

b) en ytelse hvis beløp fastsettes på grunnlag av et godskrevet tidsrom som anses tilbakelagt mellom tidspunktet da trygdetilfellet inntraff, og et senere tidspunkt, og som sammenfaller med

i) samme type ytelse, unntatt når det er inngått en avtale mellom to eller flere medlemsstater om ikke å medregne det samme godskrevne tidsrommet mer enn én gang,

eller

ii) en ytelse som nevnt i bokstav a).

De ytelser og avtaler som er nevnt i bokstav a) og b), er oppført i vedlegg IX.

*Artikkel 55***Sammenfall av ytelser av forskjellig art**

1. Dersom mottak av ytelser av forskjellig art eller av annen inntekt krever anvendelse av reglene mot sammenfall som er fastsatt i den berørte medlemsstats lovgivning, på

a) to eller flere selvstendige ytelser, skal de kompetente institusjoner dividere ytelsesbeløpet eller -beløpene eller den andre inntekten som er medregnet, med antallet ytelser som kommer inn under disse regler.

Anvendelsen av denne bokstav kan imidlertid ikke frata den berørte personen hans/hennes status som pensjonist etter andre kapitler i denne avdeling, på de vilkår og etter de framgangsmåter som er fastsatt i gjennomføringsforordningen,

b) en eller flere pro rata-ytelser, skal de kompetente institusjoner ved anvendelse av reglene mot sammenfall medregne ytelsen(e) eller den andre inntekten og alle andre faktorer på grunnlag av forholdet mellom trygdetid og/eller botid som er fastsatt for beregningen omhandlet i artikkel 52 nr. 1 bokstav b) ii),

c) en eller flere selvstendige ytelser og en eller flere pro rata-ytelser, skal de kompetente institusjoner la bokstav a) få tilsvarende anvendelse på selvstendige ytelser og bokstav b) få tilsvarende anvendelse på pro rata-ytelser.

2. Den kompetente institusjon skal ikke foreta den foreskrevne delingen av selvstendige ytelser dersom lovgivningen den anvender, fastsetter at det skal tas hensyn til ytelser av forskjellig art og/eller annen inntekt og alle andre faktorer ved beregning av en del av beløpet, som skal fastsettes på grunnlag av forholdet mellom trygdetid og/eller botid som er omhandlet i artikkel 52 nr. 1 bokstav b) ii).

3. Nr. 1 og 2 får tilsvarende anvendelse når en eller flere medlemsstaters lovgivning fastsetter at det ikke foreligger rett til en ytelse når den berørte personen får utbetalt en ytelse av en annen art etter en annen medlemsstats lovgivning eller har annen inntekt.

*Artikkel 56***Tilleggsbestemmelser for beregning av ytelser**

1. Følgende regler får anvendelse ved beregning av det teoretiske beløpet og pro rata-beløpet nevnt i artikkel 52 nr. 1 bokstav b):

a) når samlet trygdetid og/eller botid som er tilbakelagt etter alle berørte medlemsstaters lovgivning før trygdetilfellet inntraff, overstiger den maksimumstid som kreves etter en av disse medlemsstaters lovgivning for å motta full ytelse, skal den kompetente institusjon i den medlemsstaten ta denne maksimumstid i betraktning i stedet for samlet tilbakelagt tid. Denne beregningsmåten skal ikke føre til at institusjonen må utbetale et høyere ytelsesbeløp enn det som er fastsatt for full ytelse i lovgivningen den anvender. Denne bestemmelsen får ikke anvendelse på ytelser der beløpet ikke avhenger av trygdetidens lengde,

- b) beregningsmåten for sammenfallende tidsrom er fastsatt i gjennomføringsforordningen,
- c) dersom en medlemsstats lovgivning fastsetter at ytelsene skal beregnes på grunnlag av inntekter, avgifter, avgiftsgrunnlag, tillegg, fortjeneste eller annet beløp, eller en kombinasjon av to eller flere slike faktorer (gjennomsnittlige, forholdsmessige, faste eller godskrevne), skal den kompetente institusjon
- i) fastsette beregningsgrunnlaget for ytelsene kun på grunnlag av trygdetid som er tilbakelagt etter lovgivningen den anvender,
- ii) for å kunne fastsette beløpet som skal beregnes på grunnlag av trygdetid og/eller botid tilbakelagt etter de øvrige medlemsstaters lovgivning, benytte de samme faktorer som er fastsatt eller registrert for trygdetid tilbakelagt etter lovgivningen den anvender,

etter framgangsmåtene fastsatt i vedlegg XI for den berørte medlemsstat.

2. Bestemmelsene i en medlemsstats lovgivning om regulering av faktorene som inngår i beregningen av ytelser, skal eventuelt få anvendelse på faktorer som den kompetente institusjon i den medlemsstaten skal ta hensyn til i samsvar med nr. 1, i forbindelse med trygdetid eller botid som er tilbakelagt etter andre medlemsstaters lovgivning.

Artikkel 57

Trygdetid eller botid under ett år

1. Uten hensyn til artikkel 52 nr. 1 bokstav b) skal en medlemsstats institusjon ikke være pålagt å gi ytelser på grunnlag av tid som er tilbakelagt etter lovgivningen den anvender, og som skal medregnes når trygdetilfellet inntreffer, dersom

— denne tiden er under ett år,

og

— det ikke foreligger noen rett til ytelser etter den lovgivningen om bare denne tiden medregnes.

I denne artikkel menes med «tid» all trygdetid, tid med lønnet arbeid, tid med selvstendig virksomhet eller botid som enten gir rett til eller direkte øker den aktuelle ytelsen.

2. Den kompetente institusjon i hver berørte medlemsstat skal ved anvendelse av artikkel 52 nr. 1 bokstav b) i) ta hensyn til den tid som er nevnt i nr. 1.

3. Dersom anvendelse av nr. 1 ville føre til at alle institusjoner i de berørte medlemsstater fritas for sine forpliktelser, skal ytelsene gis utelukkende etter lovgivningen i den siste av de medlemsstater hvis vilkår er oppfylt, som om all trygdetid og botid tilbakelagt og medregnet i samsvar med artikkel 6 og artikkel 51 nr. 1 og 2 var tilbakelagt etter den medlemsstatens lovgivning.

Artikkel 58

Tilståelse av en tilleggsytelse

1. En ytelsesmottaker som dette kapittel får anvendelse på, kan ikke, i bostedsstaten og etter hvis lovgivning en ytelse skal utbetales til ham eller henne, gis en ytelse som er lavere enn den minsteytelse som er fastsatt i den lovgivningen for en trygdetid eller botid som tilsvare all den tid som er medregnet for utbetaling etter dette kapittel.

2. Den kompetente institusjon i den medlemsstaten skal, så lenge han/hun er bosatt på dens territorium, utbetale ham/henne en tilleggsytelse som tilsvare differansen mellom de samlede ytelser som kommer til utbetaling etter dette kapittel, og minsteytelsen.

Artikkel 59

Ny beregning og regulering av ytelser

1. Dersom metoden for fastsettelse av ytelser eller reglene for beregning av ytelser endres i en medlemsstats lovgivning, eller dersom det skjer en relevant endring i den berørte personens personlige situasjon som etter den lovgivningen resulterer i en justering av ytelsesbeløpet, skal det foretas en ny beregning i samsvar med artikkel 52.

2. Dersom den berørte medlemsstats ytelser endres med en prosentdel eller med et bestemt beløp som følge av økte levekostnader, endret inntektsnivå eller andre forhold som nødvendiggjør en justering, skal derimot denne prosentdel eller dette beløp anvendes direkte på ytelser fastsatt i samsvar med artikkel 52, uten at det er nødvendig å foreta en ny beregning.

*Artikkel 60***Særlige bestemmelser for tjenestemenn**

1. Artikkel 6, artikkel 50, artikkel 51 nr. 3 og artikkel 52–59 får tilsvarende anvendelse på personer som omfattes av en særordning for tjenestemenn.

2. Dersom den kompetente medlemsstats lovgivning setter som et vilkår for å oppnå, tape, beholde eller få tilbake rett til ytelser etter en særordning for tjenestemenn at all trygdetid skal være tilbakelagt under en eller flere særordninger for tjenestemenn i den medlemsstaten, eller skal være sidestilt med slik tid etter den medlemsstatens lovgivning, skal imidlertid medlemsstatens kompetente institusjon utelukkende ta hensyn til tid som kan godkjennes etter lovgivningen den anvender.

Dersom slik tilbakelagt trygdetid er medregnet og den berørte personen ikke oppfyller vilkårene for å motta disse ytelsene, skal denne tid medregnes når ytelser tilstås etter den alminnelige ordningen eller, i mangel av en slik ordning, eventuelt etter en ordning for arbeidere eller funksjonærer.

3. Når ytelser etter en særordning for tjenestemenn etter en medlemsstats lovgivning beregnes på grunnlag av den lønn som sist ble utbetalt i løpet av en referanseperiode, skal den medlemsstatens kompetente institusjon ved beregningen utelukkende ta hensyn til den regulerte lønn som er mottatt i det eller de tidsrom da den berørte personen var undergitt denne lovgivning.

*KAPITTEL 6****Ytelser ved arbeidsløshet****Artikkel 61***Særregler om sammenlegging av trygdetid, tid med lønnet arbeid eller tid med selvstendig virksomhet**

1. Dersom en medlemsstats lovgivning setter tilbakelagt trygdetid, tid med lønnet arbeid eller tid med selvstendig virksomhet som et vilkår for å oppnå, beholde eller få tilbake rett til ytelser, eller for at denne rettighet skal ha en viss varighet, skal den kompetente institusjon i den utstrekning det er nødvendig, ta hensyn til trygdetid, tid med lønnet arbeid eller tid med selvstendig virksomhet som er tilbakelagt etter enhver annen medlemsstats lovgivning, som om den var tilbakelagt etter lovgivningen den anvender.

Når gjeldende lovgivning setter tilbakelagt trygdetid som et vilkår for rett til ytelser, skal det imidlertid ikke tas hensyn til tid med lønnet arbeid eller tid med selvstendig virksomhet som er tilbakelagt etter en annen medlemsstats lovgivning, med mindre dette er tid som ville vært ansett som trygdetid om den var tilbakelagt i samsvar med gjeldende lovgivning.

2. Med unntak av de tilfeller som er nevnt i artikkel 65 nr. 5 bokstav a), skal nr. 1 i denne artikkel bare anvendes dersom den berørte personen, i samsvar med lovgivningen som legges til grunn for krav om ytelser, sist har tilbakelagt

— trygdetid, dersom lovgivningen krever trygdetid,

— tid med lønnet arbeid, dersom lovgivningen krever tid med lønnet arbeid,

eller

— tid med selvstendig virksomhet, dersom lovgivningen krever tid med selvstendig virksomhet.

*Artikkel 62***Beregning av ytelser**

1. Den kompetente institusjon i en medlemsstat hvis lovgivning fastsetter at ytelser skal beregnes på grunnlag av tidligere lønn eller yrkesinntekt, skal utelukkende ta hensyn til den lønn eller yrkesinntekt den berørte personen har mottatt for sitt siste lønnede arbeid eller sin siste selvstendige virksomhet etter nevnte lovgivning.

2. Nr. 1 får også anvendelse dersom den lovgivning som den kompetente institusjon anvender, har bestemmelser om en bestemt referanseperiode for fastsettelse av den lønn som skal være beregningsgrunnlaget for ytelser, og dersom den berørte personen har vært undergitt en annen medlemsstats lovgivning i hele eller deler av den perioden.

3. For grensearbeidere som omfattes av artikkel 65 nr. 5 bokstav a), skal institusjonen på bostedet som unntak fra nr. 1 og 2 ta hensyn til lønn eller yrkesinntekt den berørte personen har mottatt i den medlemsstat hvis lovgivning han/hun var undergitt da han/hun utførte sitt siste lønnede arbeid eller drev sin siste selvstendige virksomhet, i samsvar med gjennomføringsforordningen.

*Artikkel 63***Særlige bestemmelser om opphevelse av bostedskrav**

I dette kapittel får artikkel 7 bare anvendelse på de tilfeller som er omhandlet i artikkel 64 og 65, og innenfor de grenser som er fastsatt der.

*Artikkel 64***Arbeidsløse som reiser til en annen medlemsstat**

1. En helt arbeidsløs person som oppfyller den kompetente medlemsstats vilkår for rett til ytelser, og som reiser til en annen medlemsstat for å søke arbeid der, skal beholde sin rett til kontantytelse ved arbeidsløshet på følgende vilkår og med følgende begrensninger:

- a) før avreisen må den arbeidsløse ha vært registrert som arbeidssøker og ha vært til rådighet for arbeidsformidlingen i den kompetente medlemsstat i minst fire uker etter at han/hun ble arbeidsløs. Den kompetente arbeidsformidling eller den kompetente institusjon kan likevel gi samtykke til at han/hun reiser før utløpet av denne fristen,
- b) den arbeidsløse skal registrere seg som arbeidssøker ved arbeidsformidlingen i medlemsstaten han/hun har reist til, omfattes av kontrollordningen som gjelder der, og overholde vilkårene i den medlemsstatens lovgivning. Dette vilkåret skal anses oppfylt i tiden fram til den berørte personen registrerer seg, dersom registreringen skjer innen sju dager fra den dag han/hun ikke lenger er til rådighet for arbeidsformidlingen i medlemsstaten han/hun har forlatt. I unntakstilfeller kan den kompetente arbeidsformidling eller den kompetente institusjon forlenge denne perioden,
- c) retten til ytelser skal beholdes i tre måneder fra den dag den arbeidsløse ikke lenger er til rådighet for arbeidsformidlingen i medlemsstaten han/hun har forlatt, forutsatt at det ikke gis ytelser i lengre tid totalt enn den tid han/hun totalt har rett til ytelser etter denne medlemsstatens lovgivning. Den kompetente arbeidsformidling eller den kompetente institusjon kan forlenge perioden på tre måneder med inntil tre nye måneder,
- d) ytelsene skal gis av den kompetente institusjon i samsvar med lovgivningen den anvender, og skal dekkes av den.

2. Dersom den berørte personen reiser tilbake til den kompetente medlemsstat i løpet av tidsrommet han/hun har rett til ytelser etter nr. 1 bokstav c), skal han/hun fortsatt ha rett til ytelser etter denne medlemsstatens lovgivning. Han/hun skal tape all rett til ytelser etter den kompetente medlemsstatens lovgivning dersom han/hun ikke reiser tilbake dit i løpet av dette tidsrommet, med mindre den lovgivningen har gunstigere bestemmelser. Den kompetente arbeidsformidling eller den kompetente institusjon kan i unntakstilfeller tillate at den berørte personen reiser tilbake på et senere tidspunkt uten tap av rettigheter.

3. Med mindre den kompetente medlemsstats lovgivning har gunstigere bestemmelser, skal tidsrommet mellom to ansettelsesperioder med opprettholdelse av rett til ytelser etter nr. 1, være høyst tre måneder totalt. Den kompetente arbeidsformidling eller den kompetente institusjon kan forlenge dette perioden med inntil tre nye måneder.

4. Bestemmelser om utveksling av opplysninger, samarbeid og gjensidig bistand mellom institusjoner og tjenester i den kompetente medlemsstat og medlemsstaten personen reiser til for å søke arbeid, skal fastsettes i gjennomføringsforordningen.

*Artikkel 65***Arbeidsløse som har vært bosatt i en annen medlemsstat enn den kompetente stat**

1. En person som er delvis eller periodevis arbeidsløs, og som da han/hun sist utførte lønnet arbeid eller drev selvstendig virksomhet, var bosatt i en annen medlemsstat enn den kompetente medlemsstat, skal stille seg til rådighet for sin arbeidsgiver eller for arbeidsformidlingen i den kompetente medlemsstat. Han/hun skal motta ytelser i samsvar med den kompetente medlemsstats lovgivning som om han/hun var bosatt i den medlemsstaten. Disse ytelsene skal gis av institusjonen i den kompetente medlemsstat.

2. En person som er helt arbeidsløs, og som da han/hun sist utførte lønnet arbeid eller drev selvstendig virksomhet, var bosatt i en annen medlemsstat enn den kompetente medlemsstat, og som fortsatt er bosatt i den medlemsstaten eller reiser tilbake til den medlemsstaten, skal stille seg til rådighet for arbeidsformidlingen i bostedsstaten. Uten at det berører artikkel 64 kan en helt arbeidsløs person i tillegg stille seg til rådighet for arbeidsformidlingen i medlemsstaten der han/hun sist utførte lønnet arbeid eller drev selvstendig virksomhet.

En arbeidsløs person som ikke er grensarbeider, og som ikke reiser tilbake til sin bostedsstat, skal stille seg til rådighet for arbeidsformidlingen i den medlemsstat hvis lovgivning han/hun sist var undergitt.

3. Den arbeidsløse personen som er nevnt i nr. 2 første punktum, skal registrere seg som arbeidssøker ved den kompetente arbeidsformidling i bostedsstaten, omfattes av kontrollordningen som gjelder der, og overholde vilkårene i den medlemsstatens lovgivning. Dersom han/hun også velger å registrere seg som arbeidssøker i medlemsstaten der han/hun sist utførte lønnet arbeid eller drev selvstendig virksomhet, skal han/hun oppfylle forpliktelsene som gjelder i den medlemsstaten.

4. Gjennomføringen av nr. 2 annet punktum og nr. 3 annet punktum, samt bestemmelser om utveksling av opplysninger, samarbeid og gjensidig bistand mellom institusjoner og tjenester i bostedsstaten og medlemsstaten der han/hun sist var yrkesaktiv, skal fastsettes i gjennomføringsforordningen.

5. a) Den arbeidsløse personen som nevnt i nr. 2 første og annet punktum, skal motta ytelser i samsvar med bostedsstatens lovgivning som om han/hun var undergitt den lovgivningen da han/hun sist utførte lønnet arbeid eller drev selvstendig virksomhet. Disse ytelsene skal gis av institusjonen på bostedet.

b) En arbeidstaker som ikke er grensearbeider, og som har fått utbetalt ytelser av den kompetente institusjon i den medlemsstat hvis lovgivning han/hun sist var undergitt, skal imidlertid først motta ytelser i samsvar med artikkel 64 når han/hun reiser tilbake til bostedsstaten, ettersom mottak av ytelser i samsvar med bokstav a) stanses midlertidig i det tidsrom han/hun mottar ytelser etter lovgivningen han/hun sist var undergitt.

6. Ytelser som gis av institusjonen på bostedet i henhold til nr. 5, skal fortsatt dekkes av den. Den kompetente institusjon i den medlemsstat hvis lovgivning han/hun sist var undergitt, skal imidlertid gi institusjonen på bostedet full refusjon for ytelser sistnevnte institusjon har gitt i løpet av de tre første månedene, med forbehold for nr. 7. Beløpet som refunderes i dette tidsrommet, kan ikke være høyere enn beløpet som skal utbetales ved arbeidsløshet etter den kompetente medlemsstats lovgivning. I tilfellet nevnt i nr. 5 bokstav b) skal tidsrommet da det gis ytelser etter artikkel 64, trekkes fra tidsrommet nevnt i dette nummer annet punktum. Bestemmelser om refusjon skal fastsettes i gjennomføringsforordningen.

7. Tidsrommet for refusjon som er nevnt i nr. 6, skal imidlertid forlenges til 5 måneder når den berørte personen i løpet av de foregående 24 måneder har tilbakelagt tid med lønnet arbeid eller tid med selvstendig virksomhet av minst 12

måneders varighet i den medlemsstat hvis lovgivning han/hun sist var undergitt, dersom disse tidsrom ville gitt rett til ytelser ved arbeidsløshet.

8. Ved anvendelse av nr. 6 og 7 kan to eller flere medlemsstater eller deres kompetente myndigheter fastsette andre refusjonsmåter eller gi avkall på all refusjon mellom institusjoner som er underlagt deres myndighet.

KAPITTEL 7

Ytelser ved tidligpensjonering

Artikkel 66

Ytelser

Når gjeldende lovgivning setter tilbakelagt trygdetid, tid med lønnet arbeid eller tid med selvstendig virksomhet som et vilkår for rett til ytelser ved tidligpensjonering, får artikkel 6 ikke anvendelse.

KAPITTEL 8

Familieytelser

Artikkel 67

Familiemedlemmer bosatt i en annen medlemsstat

En person skal ha rett til familieytelser i samsvar med den kompetente medlemsstats lovgivning, også for familiemedlemmer som er bosatt i en annen medlemsstat, som om de var bosatt i førstnevnte medlemsstat. En pensjonist skal imidlertid ha rett til familieytelser i samsvar med lovgivningen i den medlemsstat som er den kompetente medlemsstat med hensyn til hans/hennes pensjon.

Artikkel 68

Prioriteringsregler ved sammenfall

1. Når det gis ytelser etter mer enn én medlemsstats lovgivning for det samme tidsrom og for de samme familiemedlemmer, får følgende prioriteringsregler anvendelse:

a) for ytelser som skal utbetales av mer enn én medlemsstat på forskjellig grunnlag, skal prioriteringen være som følger: i første rekke rettigheter på grunnlag av lønnet arbeid eller selvstendig virksomhet, deretter rettigheter på grunnlag av mottatt pensjon, og til slutt rettigheter på grunnlag av bosted,

b) for ytelser som skal utbetales av mer enn én medlemsstat på samme grunnlag, skal prioriteringen fastsettes etter følgende tilleggskriterier:

i) ved rettigheter på grunnlag av lønnet arbeid eller selvstendig virksomhet: barnas bosted, forutsatt at det utøves slik aktivitet der, og deretter, der det er relevant, det høyeste av ytelsesbeløpene fastsatt i de motstridende lovgivninger. I sistnevnte tilfelle skal utgiftene til ytelser deles i samsvar med kriterier fastsatt i gjennomføringsforordningen,

ii) ved rettigheter på grunnlag av pensjon: barnas bosted, forutsatt at det skal utbetales en pensjon etter bostedets lovgivning, og deretter, der det er relevant, lengste trygdetid eller botid etter de motstridende lovgivninger,

iii) ved rettigheter på grunnlag av bosted: barnas bosted.

2. Ved samtidig rett til ytelser skal familieytelser gis etter den lovgivning som har prioritet i samsvar med nr. 1. Rett til familieytelser i henhold til annen motstridende lovgivning skal midlertidig stanses opp til det beløp som er fastsatt i førstnevnte lovgivning, og om nødvendig skal det gis et tillegg for den overskytende delen. Det er imidlertid ikke nødvendig å gi et slikt tillegg for barn som er bosatt i en annen medlemsstat, når den aktuelle rettigheten utelukkende gis på grunnlag av bosted.

3. Dersom det i henhold til artikkel 67 sendes søknad om familieytelser til den kompetente institusjon i en medlemsstat hvis lovgivning får anvendelse, men ikke har prioritet i samsvar med nr. 1 og 2 i denne artikkel,

a) skal den institusjonen umiddelbart oversende søknaden til den kompetente institusjon i den medlemsstat hvis lovgivning får anvendelse og har prioritet, underrette den berørte personen om dette og, uten at det berører bestemmelsene i gjennomføringsforordningen om midlertidig tilståelse av ytelser, om nødvendig gi tillegg som nevnt i nr. 2,

b) skal den kompetente institusjon i den medlemsstat hvis lovgivning får anvendelse og har prioritet, behandle søknaden som om det var søkt direkte til den, og søknaden skal anses innlevert til institusjonen med prioritet på samme dato som den ble innlevert til den første institusjonen.

Artikkel 69

Tilleggsbestemmelser

1. Dersom det etter lovgivningen som det vises til i artikkel 67 og 68, ikke foreligger rett til utbetaling av ekstra eller særlige familieytelser til barn som har mistet en eller begge foreldre, skal slike ytelser utbetales automatisk og som et tillegg til de øvrige familieytelser som er ervervet i samsvar med lovgivningen nevnt over, etter den medlemsstatens lovgivning som den avdøde arbeidstakeren var undergitt lengst, dersom rettigheten ble ervervet etter den lovgivningen. Dersom det ikke er ervervet noen rettighet etter den lovgivningen, skal det undersøkes om vilkårene for ervervelse av slike rettigheter etter de øvrige medlemsstaters lovgivning er til stede, og ytelsene skal gis ut fra lengden av trygdetid eller botid tilbakelagt etter disse medlemsstaters lovgivning, i synkende rekkefølge.

2. Ytelser som utbetales som pensjon eller pensjonstillegg, skal gis og beregnes i samsvar med kapittel 5.

KAPITTEL 9

Særlige, ikke-avgiftsbaserte kontantytelser

Artikkel 70

Alminnelig bestemmelse

1. Denne artikkel får anvendelse på særlige, ikke-avgiftsbaserte kontantytelser som gis etter lovgivning som på grunn av personene som omfattes, målene og/eller vilkårene for rett til ytelser, har trekk både fra trygde-lovgivningen nevnt i artikkel 3 nr. 1 og fra sosialhjelp.

2. I dette kapittel menes med «særlige, ikke-avgiftsbaserte kontantytelser» ytelser som

a) har til formål enten

i) å supplere, erstatte eller gi et tillegg til dekning av risiko som omfattes av de deler av trygdesystemet som er nevnt i artikkel 3 nr. 1, og som sikrer de berørte personer en minsteinntekt til livsopphold i lys av de økonomiske og sosiale forholdene i den berørte medlemsstat,

eller

- ii) utelukkende å sikre et særlig vern for personer med nedsatt funksjonsevne, noe som er nært knyttet til den berørte personens sosiale forhold i den berørte medlemsstat,

og

- b) utelukkende finansieres ved pliktig skatt til dekning av generelle offentlige utgifter, og der vilkårene for å tilstå og beregne ytelser ikke er avhengig av avgiftsbetaling fra mottakerens side. Ytelser som gis som tillegg til en avgiftsbasert ytelse, skal imidlertid ikke anses som avgiftsbaserte ytelser bare av denne grunn,

og

- c) er oppført i vedlegg X.

3. Artikkel 7 og de øvrige kapitler i denne avdeling får ikke anvendelse på ytelser nevnt i nr. 2 i denne artikkel.

4. Ytelser nevnt i nr. 2 skal utelukkende gis i de berørte personenes bostedsstat, i samsvar med dens lovgivning. Slike ytelser skal gis og dekkes av institusjonen på bostedet.

AVDELING IV

DEN ADMINISTRATIVE KOMMISSJON OG DEN RÅDGIVENDE KOMITÉ

Artikkel 71

Den administrative kommisjons sammensetning og arbeidsmetoder

1. Den administrative kommisjon for koordinering av trygdeordninger (heretter kalt Den administrative kommisjon), som er tilknyttet Kommisjonen for De europeiske fellesskap, skal bestå av én regjeringsrepresentant fra hver av medlemsstatene, eventuelt bistått av tekniske rådgivere. En representant for Kommisjonen for De europeiske fellesskap skal delta på møtene i Den administrative kommisjon med status som rådgiver.

2. Den administrative kommisjons vedtekter skal utarbeides etter felles overenskomst mellom dens medlemmer.

Beslutninger i fortolkningsspørsmål som nevnt i artikkel 72 bokstav a) skal treffes etter avstemningsreglene fastsatt i traktaten og skal offentliggjøres i den grad det er nødvendig.

3. Kommisjonen for De europeiske fellesskap skal ivareta sekretariatsoppgavene for Den administrative kommisjon.

Artikkel 72

Den administrative kommisjons oppgaver

Den administrative kommisjon skal

a) behandle alle administrative spørsmål og fortolkningsspørsmål som oppstår som en følge av bestemmelsene i denne forordning eller gjennomføringsforordningen, eller som en følge av enhver avtale eller ordning som inngås innenfor rammen av disse forordningene, uten at dette berører den rett som de berørte myndigheter, institusjoner og enkeltpersoner har til å benytte seg av de rettergangsmåter og domstoler som er angitt i medlemsstatenes lovgivning, i denne forordning eller i traktaten,

b) legge til rette for en enhetlig anvendelse av fellesskapsretten, framfor alt ved å fremme utveksling av erfaringer og beste administrativ praksis,

c) fremme og utvikle samarbeid mellom medlemsstatene og deres institusjoner i trygdesaker, blant annet for å kunne ta opp bestemte spørsmål om visse persongrupper, og lette gjennomføringen av samarbeidstiltak over grensene med henblikk på koordinering av trygdeordningene,

d) så langt det er mulig oppmuntre til bruk av ny teknologi for å lette fri bevegelighet for personer, særlig ved å modernisere framgangsmåtene for utveksling av opplysninger og tilpasse informasjonsstrømmen mellom institusjonene med sikte på elektronisk utveksling, samtidig som det tas hensyn til utviklingen innen databehandling i den enkelte medlemsstat. Den administrative kommisjon skal vedta felles regler for strukturen i datatjenestene, særlig med hensyn til sikkerhet og bruk av standarder, og skal fastsette bestemmelser om driften av den delen av disse tjenestene som er felles,

e) påta seg alle andre oppgaver som hører under dens myndighetsområde etter denne forordning og gjennomføringsforordningen eller etter avtaler eller ordninger inngått innenfor rammen av disse forordningene,

- f) legge fram relevante forslag om koordineringen av trygdeordninger for Kommisjonen for De europeiske fellesskap for å forbedre og modernisere gjeldende fellesskapsrett gjennom å utarbeide nye forordninger eller ved å benytte andre instrumenter omhandlet i traktaten,
- g) fastsette hvilke faktorer som skal legges til grunn for regnskapsføringen av utgifter som skal dekkes av medlemsstatenes institusjoner etter denne forordning, og foreta de årlige regnskapsoppgjør mellom disse institusjonene på grunnlag av rapporten fra revisjonsutvalget nevnt i artikkel 74.

Artikkel 73

Den tekniske komité for databehandling

1. Det skal knyttes en teknisk komité for databehandling (heretter kalt Den tekniske komité) til Den administrative kommisjon. Den tekniske komité skal legge fram forslag for Den administrative kommisjon om felles arkitekturregler for driften av databehandlingstjenestene, særlig om sikkerhet og bruken av standarder. Den skal levere rapporter og avgi en grunnlagt uttalelse før Den administrative kommisjon treffer beslutninger i henhold til artikkel 72 bokstav d). Den tekniske komiteens sammensetning og arbeidsmetoder skal fastsettes av Den administrative kommisjon.
2. For dette formål skal Den tekniske komité
 - a) innhente relevant teknisk dokumentasjon og utføre de undersøkelser og annet arbeid som er nødvendig for at den skal kunne utføre sine oppgaver,
 - b) legge fram for Den administrative kommisjon de rapporter og grunnlagte uttalelser som er nevnt i nr. 1,
 - c) utføre alle andre oppgaver og undersøkelser i saker den får seg forelagt av Den administrative kommisjon,
 - d) sørge for styring av forsøksprosjekter i Fellesskapet om bruk av databehandlingstjenester og, for fellesskapsdelen, av driftssystemer for bruk av slike tjenester.

Artikkel 74

Revisjonsutvalget

1. Det skal knyttes et revisjonsutvalg til Den administrative kommisjon. Revisjonsutvalgets sammensetning og arbeidsmetoder skal fastsettes av Den administrative kommisjon.

Revisjonsutvalget skal

- a) kontrollere metoden som benyttes til å fastsette og beregne de årlige gjennomsnittskostnadene som medlemsstatene framlegger,
- b) innhente de nødvendige data og foreta de beregninger som kreves for å fastsette den enkelte medlemsstats årlige krav,
- c) gi Den administrative kommisjon jevnlig redegjørelse om resultatene av gjennomføringen av denne forordning og gjennomføringsforordningen, særlig med hensyn til de finansielle sidene,
- d) legge fram de data og rapporter som er nødvendige for at Den administrative kommisjon skal kunne fatte beslutninger i henhold til artikkel 72 bokstav g),
- e) legge fram relevante forslag for Den administrative kommisjon, herunder forslag som gjelder denne forordning, i forbindelse med bokstav a), b) og c),
- f) utføre alle arbeidsoppgaver, undersøkelser eller oppdrag i saker den får seg forelagt av Den administrative kommisjon.

Artikkel 75

Den rådgivende komité for koordinering av trygdeordninger

1. Det nedsettes en rådgivende komité for koordinering av trygdeordninger (heretter kalt Den rådgivende komité) med følgende medlemmer fra hver medlemsstat:
 - a) én regjeringsrepresentant,
 - b) én fagforeningsrepresentant,
 - c) én representant for arbeidsgiverorganisasjonene.

For hver av disse gruppene skal det for hver medlemsstat oppnevnes et varamedlem.

Den rådgivende komités medlemmer og varamedlemmer skal oppnevnes av Rådet. Den rådgivende komité skal ledes av en representant for Kommisjonen for De europeiske fellesskap. Den rådgivende komité skal fastsette sin forretningsorden.

2. Den rådgivende komité skal på anmodning fra Kommisjonen for De europeiske fellesskap eller Den administrative kommisjon eller på eget initiativ ha myndighet til

- a) å drøfte spørsmål av generell eller prinsipiell art og problemer som oppstår som en følge av gjennomføringen av fellesskapsbestemmelsene om koordinering av trykdeordninger, særlig med hensyn til visse persongrupper,
- b) å avgi uttalelser om slike saker til Den administrative kommisjon og legge fram forslag til eventuelle endringer av disse bestemmelsene.

AVDELING V

FORSKJELLIGE BESTEMMELSER

Artikkel 76

Samarbeid

1. De kompetente myndigheter i medlemsstatene skal gi hverandre alle opplysninger om

- a) tiltak som treffes for å gjennomføre denne forordning,
- b) endringer i egen lovgivning som kan påvirke gjennomføringen av denne forordning.

2. Ved anvendelse av denne forordning skal medlemsstatenes myndigheter og institusjoner bistå hverandre og opptre som om det var sin egen lovgivning de gjennomførte. Administrativ bistand fra disse myndigheter og institusjoner skal i prinsippet ytes vederlagsfritt. Den administrative kommisjon skal imidlertid fastsette hvilke utgifter som kan refunderes, og hvilke terskler som utløser refusjon.

3. Ved anvendelse av denne forordning kan medlemsstatenes myndigheter og institusjoner ta direkte kontakt med hverandre og med de berørte personer eller deres representanter.

4. Institusjoner og personer som omfattes av denne forordning, skal ha plikt til å utveksle informasjon og samarbeide for å sikre at denne forordning gjennomføres på riktig måte.

Institusjonene skal i samsvar med prinsippet om god forvaltning besvare alle forespørsler innen en rimelig frist og i den forbindelse gi de berørte personer alle opplysninger som er nødvendige for at de skal kunne utøve sine rettigheter etter denne forordning.

De berørte personer skal så snart som mulig underrette institusjonene i den kompetente medlemsstat og bostedsstaten om enhver endring i sin personlige situasjon eller familiesituasjon som har betydning for retten til ytelse etter denne forordning.

5. Manglende oppfyllelse av opplysningsplikten nevnt i nr. 4 tredje ledd kan føre til anvendelse av tiltak som står i forhold til overtredelsen og er i samsvar med nasjonal lovgivning. Disse tiltakene skal likevel tilsvare tiltak som anvendes i henhold til nasjonal lovgivning i liknende situasjoner, og skal ikke gjøre at det i praksis blir umulig eller uforholdsmessig vanskelig for søkerne å utøve sine rettigheter etter denne forordning.

6. Dersom det oppstår vanskeligheter med fortolkningen eller anvendelsen av denne forordning som kan true rettighetene til en person som omfattes av den, skal institusjonen i den kompetente medlemsstat eller i den berørte personens bostedsstat kontakte institusjonen eller institusjonene i den eller de berørte medlemsstater. Dersom det ikke blir funnet en løsning innen en rimelig frist, kan de berørte myndigheter be om at Den administrative kommisjon griper inn.

7. En medlemsstats myndigheter, institusjoner og domstoler kan ikke avvise søknader eller andre dokumenter de får seg forelagt, med den begrunnelse at de er skrevet på en annen medlemsstats offisielle språk, når dette språket er godkjent som offisielt språk i Fellesskapets organer i samsvar med artikkel 290 i traktaten.

Artikkel 77

Vern av personopplysninger

1. Når en medlemsstats myndigheter eller institusjoner oversender personopplysninger til en annen medlemsstats myndigheter eller institusjoner i samsvar med denne forordning eller gjennomføringsforordningen, skal oversendelsen være undergitt senderstatens personvernlovgivning. Enhver oversendelse fra mottakerstatens myndighet eller institusjon, samt lagring, endring og destruering av data utført av den medlemsstaten, skal være undergitt mottakerstatens personvernlovgivning.

2. Opplysninger som er nødvendige for å kunne anvende denne forordning og gjennomføringsforordningen, skal oversendes fra en medlemsstat til en annen i samsvar med fellesskapsbestemmelsene om beskyttelse av fysiske personer i forbindelse med behandling og fri utveksling av personopplysninger.

Artikkel 78

Databehandling

1. Medlemsstatene skal gradvis ta i bruk ny teknologi i forbindelse med utveksling av, tilgang til og behandling av opplysninger som er nødvendige for å kunne anvende denne forordning og gjennomføringsforordningen. Kommisjonen for De europeiske fellesskap skal støtte aktiviteter av felles interesse så snart medlemsstatene har opprettet slike databehandlingstjenester.

2. Hver medlemsstat skal ha ansvar for å forvalte sin del av databehandlingstjenestene i samsvar med fellesskapsbestemmelsene om beskyttelse av fysiske personer i forbindelse med behandling og fri utveksling av personopplysninger.

3. Et elektronisk dokument som sendes eller utstedes av en institusjon i samsvar med denne forordning og gjennomføringsforordningen, kan ikke avvises av en myndighet eller institusjon i en annen medlemsstat med den begrunnelse at det ble mottatt elektronisk, dersom mottakerinstitusjonen har erklært at den kan motta elektroniske dokumenter. Gjengivelsen og registreringen av slike dokumenter skal antas å være en korrekt og nøyaktig gjengivelse av originaldokumentet eller av den informasjon det inneholder, med mindre det motsatte blir bevist.

4. Et elektronisk dokument skal anses som gyldig dersom datasystemet som inneholder dokumentet, har de sikkerhetsmekanismer som er nødvendige for å hindre enhver endring av, utlevering av eller uautorisert tilgang til dokumentet. Det skal til enhver tid være mulig å gjengi de registrerte opplysningene i en umiddelbart lesbar form. Når et elektronisk dokument overføres fra en trygdeinstitusjon til en annen, skal det treffes hensiktsmessige sikkerhetstiltak i samsvar med fellesskapsbestemmelsene om beskyttelse av fysiske personer i forbindelse med behandling og fri utveksling av personopplysninger.

Artikkel 79

Finansiering av tiltak på trygdeområdet

Kommisjonen for De europeiske fellesskap kan innenfor rammen av denne forordning og gjennomføringsforordningen helt eller delvis finansiere

a) tiltak for å bedre utvekslingen av opplysninger mellom medlemsstatenes myndigheter og institusjoner på trygdeområdet, særlig den elektroniske utvekslingen av data,

b) andre tiltak for å gi personer som omfattes av denne forordning, og deres representanter, informasjon om de rettigheter og plikter som følger av denne forordning, på den måte som er mest hensiktsmessig.

Artikkel 80

Fritak

1. Fritak for eller reduksjon av avgifter, stempelavgifter, rettsgebyrer eller registreringsavgifter fastsatt i en medlemsstats lovgivning for bekreftelser eller dokumenter som kreves framlagt i henhold til lovgivningen i den medlemsstaten, skal utvides til også å omfatte tilsvarende bekreftelser eller dokumenter som kreves framlagt i henhold til en annen medlemsstats lovgivning eller i henhold til denne forordning.

2. Erklæringer, dokumenter og bekreftelser av enhver art som kreves framlagt i henhold til denne forordning, skal være fritatt for legalisering foretatt av diplomatiske eller konsulære myndigheter.

Artikkel 81

Krav, erklæringer, klager eller anker

Krav, erklæringer, klager eller anker som etter en medlemsstats lovgivning skulle vært framsatt innen en bestemt frist for en myndighet, institusjon eller domstol i den medlemsstaten, skal anses som lovformelig framsatt dersom de er framsatt innen samme frist for en tilsvarende myndighet, institusjon eller domstol i en annen medlemsstat. I dette tilfellet skal myndigheten, institusjonen eller domstolen som mottar nevnte krav, erklæringer, klager eller anker, umiddelbart oversende dem til den kompetente myndighet, institusjon eller domsmyndighet i førstnevnte medlemsstat, enten direkte eller via de kompetente myndigheter i den berørte medlemsstat. Slike krav, erklæringer, klager eller anker skal anses framsatt for den kompetente myndighet, institusjon eller domstol den dato de ble framsatt for en myndighet, institusjon eller domstol i den andre medlemsstaten.

Artikkel 82

Medisinske undersøkelser

Medisinske undersøkelser som skal foretas i henhold til en medlemsstats lovgivning, kan på anmodning fra den kompetente institusjon utføres i en annen medlemsstat av institusjonen på søkerens eller den stønadsberettigedes bosted eller oppholdssted, på de vilkår som er fastsatt i gjennomføringsforordningen eller avtalt mellom de berørte medlemsstaters kompetente myndigheter.

*Artikkel 83***Anvendelse av lovgivning**

Særlige bestemmelser om anvendelsen av visse medlemsstaters lovgivning er oppført i vedlegg XI.

*Artikkel 84***Innkrevning av avgifter og tilbakekreving av ytelser**

1. Innkreving av skyldige avgifter til en institusjon i en medlemsstat og tilbakekreving av ytelser som er uriktig utbetalt av en institusjon i en medlemsstat, kan foretas i en annen medlemsstat etter de framgangsmåter og med de garantier og fordeler som gjelder for innkreving av skyldige avgifter til og tilbakekreving av ytelser som er uriktig utbetalt av den tilsvarende institusjonen i sistnevnte medlemsstat.

2. Rettskraftige avgjørelser truffet av rettsmyndigheter og forvaltningsmyndigheter om innkreving av avgifter, renter og andre omkostninger eller om tilbakekreving av uriktig utbetalte ytelser etter en medlemsstats lovgivning skal anerkjennes og fullbyrdes på anmodning fra den kompetente institusjon i en annen medlemsstat innenfor de rammer og etter de lovfestede og eventuelle andre framgangsmåter som gjelder for tilsvarende avgjørelser i den medlemsstaten. Slike avgjørelser skal erklæres rettskraftige i den medlemsstaten, i den utstrekning det kreves etter dens lovgivning og etter eventuelle andre framgangsmåter der.

3. Ved inndrivning, konkurs eller akkord skal fordringer som en medlemsstats institusjon har i en annen medlemsstat, nytte godt av samme fortrinnsrett som tilsvarende fordringer ville hatt etter sistnevnte medlemsstats lovgivning.

4. Bestemmelser om gjennomføringen av denne artikkel, herunder refusjon av utgifter, skal fastsettes i gjennomføringsforordningen eller, ved behov og som et utfyllende tiltak, ved avtaler mellom medlemsstatene.

*Artikkel 85***Institusjoners rettigheter**

1. Dersom en person mottar ytelser etter en medlemsstats lovgivning for en skade som skyldes forhold inntruffet i en annen medlemsstat, skal følgende regler gjelde for eventuelle

krav fra institusjonen som har ansvar for å gi ytelser, overfor en erstatningsansvarlig tredjepart:

a) når institusjonen som har ansvar for å gi ytelser, inntre, i samsvar med lovgivningen den anvender, i ytelsesmottakerens krav overfor tredjepart, skal hver medlemsstat anerkjenne denne inntreden,

b) når institusjonen som har ansvar for å gi ytelser, har et selvstendig krav overfor tredjepart, skal hver medlemsstat anerkjenne dette krav.

2. Dersom en person mottar ytelser etter en medlemsstats lovgivning for en skade som skyldes forhold inntruffet i en annen medlemsstat, skal de bestemmelser i nevnte lovgivning som avgjør i hvilke tilfeller arbeidsgivere eller deres ansatte er unntatt erstatningsansvar, få anvendelse med hensyn til denne person eller den kompetente institusjon.

Nr. 1 får også anvendelse på krav fra institusjonen som har ansvar for å gi ytelser, overfor arbeidsgivere eller deres ansatte i tilfeller der deres erstatningsansvar ikke kan utelukkes.

3. Når to eller flere medlemsstater eller deres kompetente myndigheter i samsvar med artikkel 35 nr. 3 og/eller artikkel 41 nr. 2 har inngått en avtale om å gi avkall på refusjon mellom institusjoner som er underlagt deres myndighet, eller når refusjonen ikke avhenger av ytelsesbeløp som faktisk er gitt, skal følgende regler gjelde for eventuelle krav overfor en erstatningsansvarlig tredjepart:

a) når institusjonen i bostedsstaten eller oppholdsstaten tilstår ytelser til en person for en skade oppstått på dens territorium, skal den, i samsvar med lovgivningen den anvender, utøve retten til å inntre i skadelidtes krav eller gjøre et selvstendig krav gjeldende overfor en erstatningsansvarlig tredjepart,

b) ved anvendelse av bokstav a)

i) skal den som mottar ytelser, anses å ha tryggedekning hos institusjonen på bostedet eller oppholdsstedet,

og

ii) skal den institusjonen anses som den institusjon som har ansvar for å gi ytelser,

c) nr. 1 og 2 skal fortsatt anvendes ved ytelser som ikke omfattes av en avtale om avkall på refusjon, eller ved en refusjon som ikke avhenger av ytelsesbeløpet som faktisk er gitt.

Artikkel 86

Bilaterale avtaler

Med hensyn til forbindelsene mellom Luxembourg på den ene siden og Frankrike, Tyskland og Belgia på den andre siden skal anvendelsen av og varigheten av tidsrommet som er nevnt i artikkel 65 nr. 7, fastsettes i bilaterale avtaler.

AVDELING VI

OVERGANGSBESTEMMELSER OG SLUTTBESTEMMELSER

Artikkel 87

Overgangsbestemmelser

1. Denne forordning skal ikke gi rett til ytelser for tidsrommet før tidspunktet for dens gjennomføring.

2. Enhver trygdetid og, der det er relevant, enhver tid med lønnet arbeid, tid med selvstendig virksomhet eller botid som er tilbakelagt etter en medlemsstats lovgivning før tidspunktet for gjennomføring av denne forordning i den berørte medlemsstat, skal medregnes ved fastsettelse av rett til ytelser etter denne forordning.

3. Med forbehold for nr. 1 kan en rettighet oppnås etter denne forordning selv om den gjelder et trygdetilfelle som er inntruffet før tidspunktet for dens gjennomføring i den berørte medlemsstat.

4. Enhver ytelse som ikke er tilstått, eller som er midlertidig stanset, på grunn av den berørte personens statsborgerskap eller bosted, skal på anmodning fra den berørte personen gis eller gjenopptas med virkning fra tidspunktet for gjennomføring av denne forordning i den berørte medlemsstat, forutsatt at tidligere fastsatte rettigheter ikke har ført til en engangsutbetaling.

5. Rettighetene til en person som har fått tilstått pensjon før tidspunktet for gjennomføring av denne forordning i en medlemsstat, kan på anmodning fra den berørte personen vurderes på nytt, idet det tas hensyn til denne forordning.

6. Dersom anmodningen nevnt i nr. 4 eller 5 framsettes innen to år fra tidspunktet for gjennomføring av denne forordning i en medlemsstat, skal rettigheter oppnådd i samsvar med denne forordning få virkning fra det tidspunktet, og en medlemsstats lovgivning om tap eller begrensning av rettigheter kan ikke gjøres gjeldende overfor de berørte personer.

7. Dersom anmodningen nevnt i nr. 4 eller 5 framsettes mer enn to år etter tidspunktet for gjennomføring av denne forordning i den berørte medlemsstat, skal rettigheter som ikke er tapt eller foreldet, få virkning fra det tidspunkt anmodningen ble framsatt, med forbehold for eventuelle gunstigere bestemmelser i en medlemsstats lovgivning.

8. Dersom en person som følge av denne forordning er undergitt lovgivningen i en annen medlemsstat enn den som er fastsatt i samsvar med avdeling II i forordning (EØF) nr. 1408/71, får sistnevnte lovgivning fortsatt anvendelse så lenge situasjonen er uendret, med mindre den berørte personen ønsker å være undergitt lovgivningen som gjelder i henhold til denne forordning. Anmodningen skal innen tre måneder etter tidspunktet for gjennomføring av denne forordning legges fram for den kompetente institusjon i den medlemsstat hvis lovgivning får anvendelse etter denne forordning, dersom den berørte personen skal være undergitt den medlemsstatens lovgivning fra tidspunktet for gjennomføring av denne forordning. Dersom anmodningen framsettes etter at denne fristen er utløpt, skal overgangen finne sted den første dagen i måneden som følger.

9. Artikkel 55 i denne forordning får bare anvendelse på pensjoner som ikke er undergitt artikkel 46c i forordning (EØF) nr. 1408/71 på tidspunktet for gjennomføring av denne forordning.

10. Bestemmelsene i artikkel 65 nr. 2 annet punktum og nr. 3 annet punktum får anvendelse på Luxembourg innen to år etter tidspunktet for gjennomføring av denne forordning.

11. Medlemsstatene skal sikre at det gis tilstrekkelige opplysninger om de endringer i rettigheter og plikter som er innført ved denne forordning og gjennomføringsforordningen.

Artikkel 88

Ajourføring av vedleggene

Vedleggene til denne forordning skal revideres jevnlig.

*Artikkel 89***Gjennomføringsforordning**

Bestemmelser om gjennomføringen av denne forordning skal fastsettes i en senere forordning.

*Artikkel 90***Oppheving**

1. Rådsforordning (EØF) nr. 1408/71 oppheves fra tidspunktet for gjennomføring av denne forordning.

Forordning (EØF) nr. 1408/71 skal imidlertid forbli i kraft og fortsatt ha rettsvirkning med hensyn til

- a) Rådsforordning (EF) nr. 859/2003 av 14. mai 2003 om utvidelse av bestemmelsene i forordning (EØF) nr. 1408/71 og forordning (EØF) nr. 574/72 til å omfatte tredjestatsborgere som ikke allerede er omfattet av disse bestemmelser utelukkende på grunn av sin nasjonalitet⁽¹⁾, så lenge den forordningen ikke er opphevet eller endret,
- b) Rådsforordning (EØF) nr. 1661/85 av 13. juni 1985 om tekniske tilpasninger til Fellesskapets regler om trygd for vandrearbeidere med hensyn til Grønland⁽²⁾, så lenge den forordningen ikke er opphevet eller endret,

- c) avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde⁽³⁾ og avtalen om fri bevegelighet for personer mellom Det europeiske fellesskap og dets medlemsstater på den ene side og Det sveitsiske edsforbund på den annen side⁽⁴⁾ samt andre avtaler som inneholder en henvisning til forordning (EØF) nr. 1408/71, så lenge disse avtalene ikke er endret på bakgrunn av denne forordning.

2. Henvisninger til forordning (EØF) nr. 1408/71 i rådsdirektiv 98/49/EF av 29. juni 1998 om trygging av rettane til supplerande pensjon for arbeidstakarar og sjølvstendig næringsdrivande som flyttar innanfor Fellesskapet⁽⁵⁾ skal forstås som henvisninger til denne forordning.

*Artikkel 91***Ikrafttredelse**

Denne forordning trer i kraft den 20. dag etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Den får anvendelse fra den dag gjennomføringsforordningen trer i kraft.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel, 29. april 2004.

For Europaparlamentet

P. COX

President

For Rådet

M. McDOWELL

Formann

⁽¹⁾ EUT L 124 av 20.5.2003, s. 1.

⁽²⁾ EFT L 160 av 20.6.1985, s. 7.

⁽³⁾ EFT L 1 av 3.1.1994, s. 1.

⁽⁴⁾ EFT L 114 av 30.4.2002, s. 6. Avtalen sist endret ved beslutning nr. 2/2003 i Felleskomiteen EU-Sveits (EUT L 187 av 26.7.2003, s. 55).

⁽⁵⁾ EFT L 209 av 25.7.1998, s. 46.

VEDLEGG I

BIDRAGSFORSKUDD OG SÆRLIGE STØNADER VED FØDSEL OG ADOPSJON

(Artikkel 1 bokstav z))

I. Bidragsforskudd

A. BELGIA

Bidragsforskudd etter lov av 21. februar 2003 om opprettelse av en avdeling for underholdsbidrag i SPF Finances.

B. DANMARK

Forskudd på barnebidrag fastsatt i lov om ytelser til barn.

Forskudd på barnebidrag konsolidert ved lov nr. 765 av 11. september 2002.

C. TYSKLAND

Bidragsforskudd etter tysk lov om bidragsforskudd (Unterhaltsvorschussgesetz) av 23. juli 1979.

D. FRANKRIKE

Familiebidrag utbetalt til et barn når en eller begge foreldre unnlater eller er ute av stand til å oppfylle sin underholdsplikt eller betale et underholdsbidrag fastsatt ved en rettsavgjørelse.

E. ØSTERRIKE

Bidragsforskudd etter føderal lov om tilståelse av forskudd på barnebidrag (Unterhaltsvorschussgesetz 1985 – UVG).

F. PORTUGAL

Bidragsforskudd (lov nr. 75/98 av 19. november om sikring av underhold til mindreårige).

G. FINLAND

Underholdsbidrag etter lov om sikring av barnebidrag (671/1998).

H. SVERIGE

Underholdsbidrag etter lov om støtte til underhold (1996:1030).

II. Særlige stønader ved fødsel og adopsjon**A. BELGIA**

Stønad ved fødsel og adopsjon.

B. SPANIA

Engangsutbetaling ved fødsel.

C. FRANKRIKE

Stønad ved fødsel eller adopsjon som del av «prestation d'accueil du jeune enfant (PAJE)».

D. LUXEMBOURG

Bidrag før fødsel.

Bidrag ved fødsel.

E. FINLAND

Pakke ved svangerskap og fødsel, engangsutbetaling ved svangerskap og fødsel og bistand i form av et engangsbeløp for å kompensere for kostnadene ved internasjonal adopsjon i henhold til lov om ytelser ved svangerskap og fødsel.

VEDLEGG II

**BESTEMMELSER I AVTALER SOM ER I KRAFT, OG SOM EVENTUELT ER BEGRENSET TIL
PERSONER SOM OMFATTES AV DISSE BESTEMMELSER**

(Artikkel 8 nr. 1)

Innholdet i dette vedlegget skal fastsettes av Europaparlamentet og Rådet i samsvar med traktaten så snart som mulig og innen tidspunktet nevnt i artikkel 91 for gjennomføring av denne forordning.

VEDLEGG III

**BEGRENSNINGER PÅ RETT TIL NATURALYTELSER FOR EN GRENSEARBEIDERS
FAMILIEMEDLEMMER**

(Artikkel 18 nr. 2)

DANMARK

SPANIA

IRLAND

NEDERLAND

FINLAND

SVERIGE

DET FORENTE KONGERIKE

VEDLEGG IV

**FLERE RETTIGHETER FOR PENSJONISTER SOM REISER TILBAKE TIL DEN KOMPETENTE
MEDLEMSSTAT**

(Artikkel 27 nr. 2)

BELGIA

TYSKLAND

HELLAS

SPANIA

FRANKRIKE

ITALIA

LUXEMBOURG

ØSTERRIKE

SVERIGE

VEDLEGG V

**FLERE RETTIGHETER FOR TIDLIGERE GRENSEARBEIDERE SOM REISER TILBAKE TIL
MEDLEMSSTATEN DER DE TIDLIGERE UTFØRTE LØNNET ARBEID ELLER DREV SELVSTENDIG
VIRKSOMHET (FÅR BARE ANVENDELSE DERSOM MEDLEMSSTATEN MED DEN KOMPETENTE
INSTITUSJON SOM HAR ANSVAR FOR UTGIFTENE TIL NATURALYTELSER TIL PENSJONISTEN I
HANS/HENNES BOSTEDSSTAT, OGSÅ STÅR OPPFØRT PÅ LISTEN)**

(Artikkel 28 nr. 2)

BELGIA

TYSKLAND

SPANIA

FRANKRIKE

LUXEMBOURG

ØSTERRIKE

PORTUGAL

*VEDLEGG VI***LOVGIVNING AV TYPE A SOM BØR OMFATTES AV SÆRLIG KOORDINERING**

(Artikkel 44 nr. 1)

A. HELLAS

Lovgivning om trygdeordningen i landbruket (OGA) under lov nr. 4169/1961.

B. IRLAND

Del 2 kapittel 15 i trygdeloven (konsolidering) 1993.

C. FINLAND

Uførepensjon fastsatt i samsvar med lov om nasjonal pensjon av 8. juni 1956 og tilstått etter overgangsreglene i lov om nasjonal pensjon (547/93).

Nasjonal pensjon til personer som har nedsatt funksjonsevne eller får nedsatt funksjonsevne i ung alder (lov om nasjonal pensjon (547/93)).

D. SVERIGE

Inntektsavhengig ytelse ved sykdom og aktivitetskompensasjon (lov 1962:381, endret ved lov 2001:489).

E. DET FORENTE KONGERIKE

a) Storbritannia

Paragraf 30A nr. 5, paragraf 40, 41 og 68 i lov om avgifter og ytelser 1992.

b) Nord-Irland

Paragraf 30A nr. 5, paragraf 40, 41 og 68 i lov om avgifter og ytelser 1992 (Nord-Irland).

VEDLEGG VII

SAMSVAR MELLOM MEDLEMSSTATENES LOVGIVNING OM VILKÅR FOR UFORHETSGRAD

(Forordningens artikkel 46 nr. 3)

BELGIA

Medlemsstat	Ordninger forvaltet av institusjoner i medlemsstater som har gjort vedtak om uforhetsgraden	Ordninger forvaltet av belgiske institusjoner som er bundet av vedtaket når det foreligger samsvar				Ossom
		Alminnelig ordning	Ordning for gruvearbeidere		Ordning for sjøfolk	
		Generell uførhet	Yrkesuførhet			
FRANKRIKE	1. Alminnelig ordning	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	– Gruppe III (kontinuertlig tilsyn)	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	– Gruppe II	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	– Gruppe I	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	2. Landbruksordning	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	– Full generell uførhet	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	– To tredjedels generell uførhet	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	– Kontinuertlig tilsyn	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	3. Ordning for gruvearbeidere	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	– Delvis generell uførhet	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	– Kontinuertlig tilsyn	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	– Yrkesuførhet	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar
	4. Ordning for sjøfolk	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	– Generell uførhet	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	– Kontinuertlig tilsyn	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	– Yrkesuførhet	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar
ITALIA	1. Alminnelig ordning	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	– Uførhet — arbeidere	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	– Uførhet — funksjonærer	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	2. Ordning for sjøfolk	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar
LUXEMBOURG ⁽¹⁾	– Ikke tjenestedyktig til sjøs	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar
	Uførhet — arbeidere	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	Uførhet — funksjonærer	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar

(1) Opplysninger om samsvar mellom Luxembourg på den ene siden og Frankrike eller Belgia på den andre siden vil bli gjenstand for en ny teknisk gjennomgang der det tas hensyn til endret nasjonal lovgivning i Luxembourg.

FRANKRIKE

Medlemsstat	Ordringer forvaltet av franske institusjoner som er bundet av vedtaket når det foreligger samsvar	Ordringer forvaltet av franske institusjoner som er bundet av vedtaket når det foreligger samsvar											
		Alminnelig ordning			Landbruksordning			Ordring for gruvarbeidere			Ordring for sjøfolk		
		Gruppe I	Gruppe II	Gruppe III (kontinuertlig tilsyn)	To tredjedels uførlighet	Full uførlighet	Kontinuertlig tilsyn	To tredjedels generell uførlighet	To tredjedels generell uførlighet	Yrkesuførlighet	To tredjedels generell uførlighet	Full yrkesuførlighet	Kontinuertlig tilsyn
BELGIA	1. Alminnelig ordning	Samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Samsvar	Ikke samsvar	Samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar
	2. Ordring for gruvarbeidere												
	– Delvis generell uførlighet	Samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Samsvar	Ikke samsvar	Samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar
	– Yrkesuførlighet	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Samsvar ⁽²⁾	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar
	3. Ordring for sjøfolk	Samsvar ⁽¹⁾	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Samsvar ⁽¹⁾	Ikke samsvar	Samsvar ⁽¹⁾	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar
ITALIA	1. Alminnelig ordning												
	– Uførlighet — arbeidere	Samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Samsvar	Ikke samsvar	Samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar
	– Uførlighet — funksjonærer	Samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Samsvar	Ikke samsvar	Samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar
	2. Ordring for sjøfolk												
	– Ikke tjensteddyktig til sjøs	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar
LUXEMBOURG ⁽³⁾	Uførlighet — arbeidere	Samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Samsvar	Ikke samsvar	Samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar
	Uførlighet — funksjonærer	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar

⁽¹⁾ I den utstrekning uførligheten anses som generell uførlighet av belgiske institusjoner.

⁽²⁾ Bare dersom den belgiske institusjonen har akseptert at arbeidstakeren ikke er i stand til å arbeide under bakken eller på bakkenivå.

⁽³⁾ Opplysninger om samsvar mellom Luxembourg på den ene siden og Frankrike eller Belgia på den andre siden vil bli gjenstand for en ny teknisk gjennomgang der det tas hensyn til endret nasjonal lovgivning i Luxembourg.

ITALIA

Medlemsstat	Ordninger forvaltet av institusjoner i medlemsstater som har gjort vedtak om uførhetsgraden	Ordninger forvaltet av italienske institusjoner som er bundet av vedtaket når det foreligger samsvar		
		Alminnelig ordning		Sjøfolk som ikke er tjenestedyktige til sjøs
		Arbeidere	Funksjonærer	
BELGIA	1. Alminnelig ordning	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar
	2. Ordning for gruvearbeidere			
	– Delvis generell uførhet	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	– Yrkesuførhet	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar
	3. Ordning for sjøfolk	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar
FRANKRIKE	1. Alminnelig ordning			
	– Gruppe III (kontinuerlig tilsyn)	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	– Gruppe II	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	– Gruppe I	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	2. Landbruksordning			
	– Full generell uførhet	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	– Delvis generell uførhet	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	– Kontinuerlig tilsyn	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	3. Ordning for gruvearbeidere			
	– Delvis generell uførhet	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	– Kontinuerlig tilsyn	Samsvar	Samsvar	Ikke samsvar
	– Yrkesuførhet	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar
	4. Ordning for sjøfolk			
	– Delvis generell uførhet	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar
	– Kontinuerlig tilsyn	Ikke samsvar	Ikke samsvar	Ikke samsvar
	– Yrkesuførhet			

LUXEMBOURG⁽¹⁾

Medlemsstat	Ordninger forvaltet av institusjoner i medlemsstater som har gjort vedtak om uførhetsgraden	Ordninger forvaltet av luxembourgske institusjoner som er bundet av vedtaket når det foreligger samsvar	
		Uførhet — arbeidere	Uførhet — funksjonærer
BELGIA	1. Alminnelig ordning	Samsvar	Samsvar
	2. Ordning for gruvearbeidere		
	– Delvis generell uførhet	Ikke samsvar	Ikke samsvar
	– Yrkesuførhet	Ikke samsvar	Ikke samsvar
	3. Ordning for sjøfolk	Samsvar ⁽¹⁾	Samsvar ⁽¹⁾
FRANKRIKE	1. Alminnelig ordning		
	– Gruppe III (kontinuerlig tilsyn)	Samsvar	Samsvar
	– Gruppe II	Samsvar	Samsvar
	– Gruppe I	Samsvar	Samsvar
	2. Landbruksordning		
	– Full generell uførhet	Samsvar	Samsvar
	– To tredjedels generell uførhet	Samsvar	Samsvar
	– Kontinuerlig tilsyn	Samsvar	Samsvar
	3. Ordning for gruvearbeidere		
	– To tredjedels generell uførhet	Samsvar	Samsvar
	– Kontinuerlig tilsyn	Samsvar	Samsvar
	– Full generell uførhet	Ikke samsvar	Ikke samsvar
	4. Ordning for sjøfolk		
	– Delvis generell uførhet	Samsvar	Samsvar
	– Kontinuerlig tilsyn	Samsvar	Samsvar
	– Yrkesuførhet	Ikke samsvar	Ikke samsvar

⁽¹⁾ I den utstrekning uførheten anses som generell uførhet av belgiske institusjoner.

⁽¹⁾ Opplysninger om samsvar mellom Luxembourg på den ene siden og Frankrike eller Belgia på den andre siden vil bli gjenstand for en ny teknisk gjennomgang der det tas hensyn til endret nasjonal lovgivning i Luxembourg.

VEDLEGG VIII

TILFELLER DER DEN SELVSTENDIGE YTELSEN ER LIK ELLER HØYERE ENN PRO RATA-YTELSEN

(Artikkel 52 nr. 4)

A. DANMARK

Alle søknader om pensjon nevnt i lov om sosialpensjon, med unntak av pensjoner nevnt i vedlegg IX.

B. FRANKRIKE

Alle søknader om pensjonsytelse eller ytelse til etterlatte i henhold til ordninger med tilleggspensjon for lønnstakere eller selvstendig næringsdrivende, med unntak av søknader om alderspensjon eller enkepensjon i henhold til ordninger med tilleggspensjon for kabinpersonale i sivil luftfart.

C. IRLAND

Alle søknader om pensjon ved arbeidsopphør, (avgiftsbasert) alderspensjon, (avgiftsbasert) enkepensjon og (avgiftsbasert) enkemannspensjon.

D. NEDERLAND

Når en person har rett til pensjon etter nederlandsk lov om generell alderstrygd (AOW).

E. PORTUGAL

Søknader om uføre-, alders- og etterlattepensjon, unntatt tilfeller der total trygdetid tilbakelagt etter mer enn én medlemsstats lovgivning er minst 21 kalenderår, nasjonal trygdetid er høyst 20 år og beregningen foretas etter artikkel 11 i lovdekret nr. 35/2002 av 19. februar, som gir regler for fastsettelse av pensjonsbeløpet. Ved at det benyttes gunstigere satser ved pensjonsberegningen, kan i slike tilfeller beløpet som framkommer ved pro rata-beregningen, bli høyere enn beløpet som framkommer ved den uavhengige beregningen.

F. SVERIGE

Inntektsavhengig alderspensjon (lov 1998:674), inntektsavhengig etterlattepensjon i form av omstillingspensjon og barnepensjon når dødsfallet inntraff før 1. januar 2003, samt enkepensjon (lov 2000:461 og lov 2000:462).

G. DET FORENTE KONGERIKE

Alle søknader om pensjon ved arbeidsopphør, ytelser til enker og ytelser ved dødsfall beregnet i samsvar med bestemmelsene i forordningens avdeling III kapittel 5, med unntak av søknader der

- a) i løpet av et skatteår som begynner 6. april 1975 eller senere
 - i) den berørte personen har tilbakelagt trygdetid, tid med lønnet arbeid eller botid etter Det forente kongerikes og en annen medlemsstats lovgivning,
 - og
 - ii) ett (eller flere) av skatteårene nevnt under punkt i) ikke anses som et kvalifiserende år som definert i Det forente kongerikes lovgivning,
- b) det blir tatt hensyn til trygdetid tilbakelagt etter gjeldende lovgivning i Det forente kongerike før 5. juli 1948 ved anvendelse av forordningens artikkel 52 nr. 1 bokstav b), gjennom å anvende trygdetid, tid med lønnet arbeid eller botid etter en annen medlemsstats lovgivning.

VEDLEGG IX

YTELSER OG AVTALER DER ARTIKKEL 54 KAN ANVENDES

I. Ytelser nevnt i forordningens artikkel 54 nr. 2 bokstav a), der beløpet ikke avhenger av den tilbakelagte trygdetidens eller botidens lengde

A. BELGIA

Ytelser innenfor den generelle uførhetsordningen, den særlige uførhetsordningen for gruvearbeidere og særordningen for sjøfolk i handelsflåten.

Ytelser innenfor trygdeordningen for selvstendig næringsdrivende ved arbeidsudyktighet.

Ytelser ved uførhet innenfor den oversjøiske trygdeordningen og innenfor uføreordningen for tidligere arbeidstakere i Belgisk Kongo og Rwanda-Urundi.

B. DANMARK

Full dansk alderspensjon som oppnås etter ti års botid av personer som er tilstått pensjon senest 1. oktober 1989.

C. HELLAS

Ytelser etter lov nr. 4169/1961 om trygdeordningen i landbruket (OGA).

D. SPANIA

Etterlattepensjon i henhold til den generelle ordningen og særordningene, med unntak av særordningen for tjenestemenn.

E. FRANKRIKE

Uførepensjon i henhold til den generelle trygdeordningen eller ordningen for arbeidstakere i landbruket.

Uførepensjon til gjenlevende ektefelle i henhold til den generelle trygdeordningen eller ordningen for arbeidstakere i landbruket, når den er beregnet på grunnlag av den avdøde ektefellens uførepensjon, fastsatt i samsvar med artikkel 52 nr. 1 bokstav a).

F. IRLAND

Uførepensjon av type A.

G. NEDERLAND

Lov av 18. februar 1966 om uføretrygd for lønnsstakere, med senere endringer (WAO).

Lov av 24. april 1997 om uføretrygd for selvstendig næringsdrivende, med senere endringer (WAZ).

Lov av 21. desember 1995 om generell trygd for etterlatte (ANW).

H. FINLAND

Nasjonal pensjon til personer som er født med nedsatt funksjonsevne eller får nedsatt funksjonsevne i ung alder (lov om nasjonal pensjon 547/93).

Nasjonal pensjon fastsatt i samsvar med lov om nasjonal pensjon av 8. juni 1956 og tilstått etter overgangsreglene i lov om nasjonal pensjon (547/93).

Tillegg til barnepensjon i samsvar med lov om etterlattepensjon av 17. januar 1969.

I. SVERIGE

Inntektsbasert etterlattepensjon i form av barnepensjon og omstillingspensjon når dødsfallet inntraff 1. januar 2003 eller senere og avdøde ble født i 1938 eller senere (lov 2000:461).

II. Ytelser nevnt i forordningens artikkel 54 nr. 2 bokstav b), der beløpet avhenger av et godskrevet tidsrom som anses tilbakelagt mellom tidspunktet da trygdetilfellet inntraff, og et senere tidspunkt

A. TYSKLAND

Uførepensjon og etterlattepensjon, der det tas hensyn til en tilleggsperiode.

Alderspensjon, der det tas hensyn til en allerede opptjent tilleggsperiode.

B. SPANIA

Alderspensjon eller pensjon på grunn av permanent nedsatt funksjonsevne (uførhet) i henhold til særordningen for tjenestemenn, som kommer inn under avdeling I i konsolidert lov om statspensjonister, dersom mottakeren var eller ble betraktet som yrkesaktiv tjenestemann da trygdetilfellet inntraff. Pensjon ved dødsfall og etterlattepensjon (til gjenlevende ektefelle, barn som har mistet en eller begge foreldre, og foreldre), som kommer inn under avdeling I i konsolidert lov om statspensjonister, dersom tjenestemannen var eller ble betraktet som yrkesaktiv da dødsfallet inntraff.

C. ITALIA

Italiensk pensjon ved full arbeidsudyktighet (inabilità).

D. LUXEMBOURG

Uføre- og etterlattepensjon.

E. FINLAND

Tjenestepensjon, der det tas hensyn til framtidige tidsrom i samsvar med nasjonal lovgivning.

F. SVERIGE

Ytelse ved sykdom og aktivitetskompensasjon i form av garantert ytelse (lov 1962:381).

Etterlattepensjon beregnet på grunnlag av antatt trygdetid (lov 2000:461 og 2000:462).

Alderspensjon i form av garantert pensjon beregnet på grunnlag av antatt, tidligere medregnet tid (lov 1998:702).

III. Avtaler nevnt i forordningens artikkel 54 nr. 2 bokstav b) i), der hensikten er å unngå at det samme godskrevne tidsrommet medregnes mer enn én gang

Trygdeavtale av 28. april 1997 mellom Republikken Finland og Forbundsrepublikken Tyskland.

Trygdeavtale av 10. november 2000 mellom Republikken Finland og Storhertugdømmet Luxembourg.

Nordisk konvensjon om trygd av 15. juni 1992.

*VEDLEGG X***SÆRLIGE, IKKE-AVGIFTSBASERTE KONTANTYTELSER**

(Artikkel 70 nr. 2 bokstav c))

Innholdet i dette vedlegget skal fastsettes av Europaparlamentet og Rådet i samsvar med traktaten så snart som mulig og innen tidspunktet nevnt i artikkel 91 for gjennomføring av denne forordning.

VEDLEGG XI

SÆRLIGE BESTEMMELSER OM ANVENDELSEN AV MEDLEMSSTATENES LOVGIVNING

(Artikkel 51 nr. 3, artikkel 56 nr. 1 og artikkel 83)

Innholdet i dette vedlegget skal fastsettes av Europaparlamentet og Rådet i samsvar med traktaten så snart som mulig og innen tidspunktet nevnt i artikkel 91 for gjennomføring av denne forordning.
